

საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF DEFENCE OF GEORGIA

მინისტრის დირექტივები

Minister's Directives

2019

მინისტრის დირექტივები

2019

სარჩევი

საქართველოს თავდაცვის მინისტრის მიმართვა	3
1. ტოტალური თავდაცვა	4
1.1. უწყებათაშორისი თანამშრომლობა	5
1.2. ამოცანით მართვა	6
1.3. რეზერვი და მობილიზაცია	6
1.4. სავალდებულო სამხედრო სამსახური	7
1.5. პირადი შემადგენლობის დაკომპლექტება და შენარჩუნება	7
1.6. საინფორმაციო-ფსიქოლოგიური თავდაცვა: სტრატეგიული კომუნიკაციები და საზოგადოებრივი ცნობიერება	8
2. თავდაცვის შესაძლებლობები	9
2.1. სამანვერო შესაძლებლობები და საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამა (GDRP)	9
2.2. საჰაერო თავდაცვისა და საავიაციო შესაძლებლობები	9
2.3. ჯავშანსაწინააღმდეგო შესაძლებლობები	10
2.4. საინჟინრო (კონტრმობილურობის) შესაძლებლობები	10
2.5. საარტილერიო შესაძლებლობები	10
2.6. სპეციალური ოპერაციების ძალები	10
2.7. ლოჯისტიკური უზრუნველყოფის შესაძლებლობები	10
2.8. მართვა, კონტროლი, კავშირგაბმულობა, კომპიუტერული სისტემები, დაზვერვა, თვალთვალი და რეკოგნოსირება (C4ISR)	11
2.9. სადაზვერვო შესაძლებლობები	11
2.10. კიბერუსაფრთხოება	11
2.11. სამხედრო პოლიცია	12
3. სამხედრო წვრთნა, განათლება და პროფესიული განვითარება	13
3.1. სამხედრო წვრთნა	13
3.2. პროფესიული სამხედრო განათლება	13
3.3. პროფესიული განვითარება, თავდაცვის ინსტიტუციური აღმშენებლობის სკოლა	14
3.4. გენდერული პერსპექტივების ინტეგრირება	14
3.5. ვეთილსინდისიერების ამაღლება და ანტიკორუფციული გარემო	15
4. ძალთა შენარჩუნება	15
4.1. რესურსების მართვის ინტეგრირებული სისტემა	15
4.2. საბრძოლო მომზადების მართვა	16
4.3. ადამიანური რესურსების მართვა	16
4.4. ლოჯისტიკური მხარდაჭერა	17
4.5. მოხსენება მზადყოფნის შესახებ	18
4.6. მიღებული გამოცდილების შესწავლა	18
4.7. ინფრასტრუქტურის განვითარება	19
4.8. შესყიდვების რეფორმა	19
4.9. სამედიცინო შესაძლებლობების განვითარება	19
5. ჯანმრთელობის დაცვა, სოციალური მხარდაჭერა და სახელფასო უზრუნველყოფა	20
6. საერთაშორისო თანამშრომლობა	21
6.1. საერთაშორისო ორგანიზაციები	21
6.2. საერთაშორისო სწავლებები	25
6.3. საერთაშორისო მისიები	25
6.4. ორმხრივი და მრავალმხრივი თანამშრომლობა	26
7. სამეცნიერო კვლევა და სამხედრო მრეწველობა	27
8. თავდაცვის რესურსების მართვა	28

საქართველოს თავდაცვის მინისტრის მიმართვა

რეგიონული და საერთაშორისო უსაფრთხოების გამოწვევების დასაძლევად, საქართველოს სჭირდება მაღალი საბრძოლო მზადყოფნის ღონის მქონე თავდაცვის ძალები, მდგრადი სახელმწიფო ინსტიტუტები და კონსოლიდირებული საზოგადოება. ქვეყნის უცვლელ საგარეო-პოლიტიკურ პრიორიტეტად რჩება ევროატლანტიკური ინტეგრაცია, რაც უსაფრთხოებასთან ერთად, დემოკრატიული ინსტიტუტების განმტკიცებასა და მოსახლეობის კეთილდღეობას უზრუნველყოფს.

ძლიერი ეროვნული თავდაცვის ინსტიტუტის განვითარებისა და ევროატლანტიკური ინტეგრაციის გზაზე ჩვენ შევიძუშავთ ახალი მიდგომა, რომელიც სტრატეგიულ მზადყოფნას გულისხმობს. **სტრატეგიული მზადყოფნის** მთავარი მიზანია ნატოს სტანდარტებთან თავსებადი მდგრადი ტერიტორიული თავდაცვის ძალებისა და შესაძლებლობების განვითარება იმისათვის, რომ საქართველო ნებისმიერ დროს იყოს მზად ალიანსში გასაწევრიანებლად.

საქართველოს წინაშე არსებულ საფრთხეებზე საპასუხოდ, ჩვენ უკვე დავიწყეთ ტოტალური თავდაცვის სისტემის ჩამოყალიბება, რაც ჩვენი დემოკრატიის, სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის დაცვის მყარი საფუძველი გახდება. ტოტალური თავდაცვის კონცეფციის ინსტიტუციონალიზაციის მიზნით, სისტემის არსი და პრინციპები აისახება ეროვნული თავდაცვის სტრატეგიაში, ტოტალური თავდაცვის მიზნების განხორციელების გეგმები კი ამავე დოკუმენტის საფუძველზე შექმნილ ეროვნული თავდაცვის მზადყოფნის გეგმაში გაიწერება.

საერთაშორისო გამოცდილებისა და საქართველოს უსაფრთხოების წინაშე არსებულ ჰიბრიდული გამოწვევების გათვალისწინებით, 2019 წელს განსაკუთრებული ყურადღება საქართველოს თავდაცვის ძალების ჰიბრიდულ გარემოში მოქმედებების მზაობაზე გამახვილდება. ამ მიზნით, 2019 წელი **კიბერუსაფრთხოების წლად** გამოცხადდება და მთავარი პრიორიტეტი კიბერუსაფრთხოების თავდაცვითი შესაძლებლობების განვითარებას მიენიჭება.

ბუნებრივია, თავდაცვითი შესაძლებლობების განვითარება შეუძლებელი იქნება ფინანსური მხარდაჭერისა და რესურსების სწორად განაწილების გარეშე. 2019 წელს ჩვენ გავაუმჯობესებთ თავდაცვის სამინისტროში 2016-2018 წლებში გატარებული რეფორმების შედეგად მიღწეულ შედეგებს. ეს კი, ნატოს სტანდარტების მიხედვით, გულისხმობს, თავდაცვის ბიუჯეტის ქვეყნის მთლიანი შიდა პროდუქტის მინიმუმ 2%-ით განსაზღვრას, პერსონალზე ხარჯის რაციონალურ დაბალანსებასა და შეიარაღების შესყიდვაზე საერთო თავდაცვის ბიუჯეტის არანაკლებ 20%-ის გამოყოფას.

ლევან იზორია

1. ტოტალური თავდაცვა

საქართველოს წინაშე არსებული გამოწვევებისა და საფრთხეების გათვალისწინებით, საქართველოს თავდაცვის სამინისტრომ, ეროვნული თავდაცვის ორგანიზება ტოტალური თავდაცვის კონცეფციაზე დაფუძნებით დაიწყო და ამ სისტემის ჩამოყალიბების მიმართულებით მნიშვნელოვანი ნაბიჯებიც გადადგა.

ტოტალური თავდაცვის მიზანია უზრუნველყოს მშვიდობიანობის პერიოდში იმ მექანიზმების ჩამოყალიბება, რომელთა ამოქმედებით ქვეყნის მობილიზება აგრესიის მოსაგერიებლად მოხდება სწრაფად და ეფექტიანად. ტოტალური თავდაცვის სისტემაში ქვეყნის თავდაცვის უზრუნველყოფა სახელმწიფოს ეროვნული რესურსების ერთიან და კოორდინირებულ გამოყენებას გულისხმობს და ითვალისწინებს როგორც სხვა სახელმწიფო უწყებების მხრიდან თავდაცვის ძალების მხარდაჭერას, ისე მოსახლეობის უსაფრთხოებისა და სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ფუნქციების უწყვეტობის უზრუნველყოფას.

ამდენად, ტოტალური თავდაცვის სისტემის შექმნით ხდება პასუხისმგებლობებისა და მოვალეობების გადანაწილება თავდაცვის ძალებს, სახელმწიფო უწყებებსა და მოსახლეობას შორის, რაც თავდაცვის ძალებს ეხმარება საკუთარ ამოცანებზე კონცენტრირებაში და უზრუნველყოფს ძალების ეფექტიან გადანაწილებას წინასწარ დადგენილი პროცედურებისა და გეგმების შესაბამისად.

ტოტალური თავდაცვის სისტემის ეფექტური ფუნქციონირება სახელმწიფოს **მდგრადობის** საფუძველია, რაც გულისხმობს კრიზისული ვითარების დაძლევისა და სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ფუნქციებისა და სერვისების უწყვეტობის შენარჩუნების უნარს. სამხედრო თავდაცვასა და სამოქალაქო თავდაცვასთან ერთად, ქვეყნის მდგრადობის აუცილებელ ელემენტს **გაძლიერებული საერთაშორისო თანამშრომლობა** წარმოადგენს.

ტოტალური თავდაცვის სისტემის კონცეპტუალურ ჩარჩოს განსაზღვრავს **ეროვნული თავდაცვის სტრატეგია 2020-2030 (ეთს)**, ხოლო მისი განხორციელების კონკრეტული მოქმედებები და პროცედურები გაიწერება **ეროვნული თავდაცვის მზადყოფნის გეგმაში (ეთმგ)**, რომელიც 2019 წლის განმავლობაში შემუშავდება.

ეროვნული თავდაცვის სტრატეგია თავდაცვის სფეროში გრძელვადიანი სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესის საფუძველი გახდება. მისი შემუშავება 2019 წლის პირველ კვარტალში დასრულდება. სტრატეგია უზრუნველყოფს მშვიდობიანობის პერიოდში იმ მექანიზმების შექმნას, რომელთა დახმარებითაც აგრესიის შემთხვევაში, ქვეყნის მობილიზება თავდაცვის მიზნებისთვის მოხდება სწრაფად და ეფექტურად. დოკუმენტის ამოქმედების შემდგომ, ქვეყნის თავდაცვის უზრუნველყოფა სახელმწიფოს ეროვნული რესურსების ერთიანი და კოორდინირებული გამოყენებით გახდება შესაძლებელი. ამავე დროს, უზრუნველყოფილი იქნება მოსახლეობის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ფუნქციებისა და სერვისების უწყვეტობა როგორც მშვიდობის, ისე ომიანობის პერიოდში.

ეროვნული თავდაცვის მზადყოფნის გეგმა თავდაცვის სტრატეგიით განსაზღვრული მიზნების განხორციელებას ემსახურება და სახელმწიფო თავდაცვის დაგეგმვის ეროვნული დონის ორგანიზაციულ დოკუმენტს წარმოადგენს. საომარი ვითარების გამოცხადების შემთხვევაში, ეროვნული თავდაცვის მზადყოფნის გეგმა მოიცავს არა მხოლოდ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს და თავდაცვის ძალების მოქმედების გეგმას, არამედ მასთან შესაბამისობაში გააერთიანებს ქვეყნის თავდაცვაზე პასუხისმგებელი ყველა სახელმწიფო უწყების შესაბამის სამოქმედო გეგმებს.

ეროვნული თავდაცვის სტრატეგიისა და ეროვნული თავდაცვის მზადყოფნის გეგმების შემუშავებასთან ერთად, 2019 წელს თავდაცვის სამინისტრო განაგრძობს ყველა იმ ღონისძიების განხორციელებასა და მხარდაჭერას, რომლებიც ტოტალური თავდაცვის სისტემის ჩამოყალიბებისთვის საკვანძო ელემენტებს წარმოადგენს.

1.1. უწყებათაშორისი თანამშრომლობა

როგორც უკვე აღინიშნა, ტოტალური თავდაცვის სისტემის განვითარების პროცესში განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ქვეყნის თავდაცვაში ჩართული სხვა სახელმწიფო უწყებების ამოცანების ზუსტ განსაზღვრას, რესურსების სწორ დაგეგმვასა და ასევე, მათ კოორდინირებულ და ეფექტურ გამოყენებას.

აქედან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია თავდაცვის სფეროში უწყებათაშორისი თანამშრომლობისა და კოორდინირებული მოქმედების მაღალი ხარისხის მიღწევა. შესაბამისად, 2019 წელს ეროვნული თავდაცვის სტრატეგია 2020-2030 დოკუმენტის დამტკიცების პროცესი წარიმართება ერთიანი სამთავრობო მიდგომის, კერძოდ, ეროვნული უსაფრთხოების საბჭოს ფარგლებში. ეროვნული თავდაცვის სტრატეგიის დოკუმენტზე დაყრდნობით შემუშავდება შესაბამისი სამოქმედო გეგმები და ყოვლისმომცველი ეროვნული თავდაცვის მზადყოფნის გეგმა. აღსანიშნავია, რომ ეროვნული თავდაცვის მზადყოფნის გეგმის ფარგლებში უწყებრივი დონის სამოქმედო (მზადყოფნის) გეგმების შემუშავებას კოორდინაციას გაუწევს საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო.

ტოტალური თავდაცვის ფარგლებში სახელმწიფო უწყებებს შორის ურთიერთქმედების მაღალი დონის მიღწევის თვალსაზრისით, განსაკუთრებული ადგილი უკავია უწყებათაშორის სწავლებებს. 2019 წელს კვლავ ჩატარდება უწყებათაშორისი სტრატეგიული სწავლება „დიდგორი 2019“, რომელიც ემსახურება კრიზისული თუ საომარი ვითარების დროს სამთავრობო უწყებებს შორის კოორდინაციის გაღრმავებასა და ურთიერთქმედების დახვეწას. ჩვენ ასევე ჩავატარებთ უწყებათაშორის სამეთაურო-საშტაბო სწავლება „ინფო 2019“-ს, რომლის მიზანია თავდაცვის სამინისტროს დაქვემდებარებულ სტრუქტურულ ერთეულებსა და სხვა სახელმწიფო უწყებებს შორის კოორდინაციით, საინფორმაციო ოპერაციების ძირითადი და მხარდაჭერი ელემენტების მოქმედებების დახვეწა ჰიბრიდულ გარემოში ერთიანი საინფორმაციო პოლიტიკის აღსრულებისთვის საგანგებო, საომარი და ომის შემდგომი ვითარების დროს.

1.2. ამოცანით მართვა

ამოცანით მართვა (Mission Command) წარმოადგენს ძალთა გამაძლიერებელ ფაქტორს, რომელიც დაეხმარება ჩვენს ძალებს ბრძოლის პირველივე წუთებიდან იმოქმედონ თავდაჯერებულად, სწრაფად, მტკიცედ და ლეტალურად. ამოცანით მართვა გულისხმობს მეთაურებსა და მათ დაქვემდებარებულებს შორის ნდობის ისეთი ხარისხის ჩამოყალიბებას, რომელიც დაეხმარება მათ დაგეგმონ, კოორდინაცია გაუწიონ და მოახდინონ მიღებული დავალების დეცენტრალიზებული აღსრულება დასმული ამოცანის წარმატებით შესასრულებლად. ამოცანით მართვის კულტურის დანერგვა ხელს შეუწყობს ჩვენი თავდაცვის ძალების ეფექტიანობის გაზრდას.

ამოცანით მართვა არის მრავალწლიანი ინიციატივა, რომელიც ზეგავლენას მოახდენს თავდაცვის სამინისტროსა და თავდაცვის ძალებში მიმდინარე ყველა ორგანიზაციულ პროცესებზე. 2019 წელს ყურადღება გამახვილდება ისეთ საკვანძო ელემენტებზე, როგორცაა: თავდაცვის ძალებში ამოცანის მართვის არსის დანერგვა და ცნობიერების ამაღლება მის კულტურასთან დაკავშირებით, საგანმანათლებლო პროცესებში ამოცანით მართვის პრინციპების ასახვა თავდაცვის ძალების ყველა დონეზე, დოქტრინებისა და სხვა დოკუმენტების შემუშავება, რომლებიც მნიშვნელოვანია ამოცანით მართვის ფილოსოფიის განხორციელებისთვის.

1.3. რეზერვი და მობილიზაცია

2018 წელს წარმატებით დაწყებული ეროვნული გვარდიის საპილოტე პროექტი დასაწყისისთვის მოიცავდა ორი ასეულის ჩამოყალიბებას ბათუმსა და თელავში. ეს არის ჩვენი ტერიტორიული რეზერვის ჩამოყალიბების სრულიად ახალი კონცეფციის დასაწყისი, რასაც მნიშვნელოვანი გავლენა ექნება როგორც ეროვნული თავდაცვის გეგმაზე, ისე საგანგებო ვითარებაში სამოქალაქო მხარდაჭერის ოპერაციებზე.

ჩვენ გავაგრძელებთ 2018 წელს ჩამოყალიბებული ორი ასეულის მომზადებას და, ასევე, განვახორციელებთ აუცილებელ ინფრასტრუქტურას ამ პროგრამის სხვა რეგიონებში გავრცელებისა და აქტიური რეზერვის ტერიტორიული კომპონენტის განვითარების მიზნით.

აღნიშნული ქვედანაყოფების ჩამოყალიბება წარმოადგენს გრძელვადიანი გეგმის შემადგენელ ნაწილს, რომლის განხორციელება მომავალში სხვა რეგიონებშიც გაგრძელდება.

ჩვენ ასევე შევიშუავეთ სპეციალისტთა რეზერვის პროგრამის შემდგომი გაფართოების გეგმებს, რაც გულისხმობს რეგულარულ ქვედანაყოფებში სპეციალისტთა რეზერვისტებისთვის შესაბამისი პოზიციების განსაზღვრას. ეს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ტექნიკური უნარების სპეციალობებისთვის, რომელთა დაუფლება რთულია რეზერვისტთა პირადი შემადგენლობის წვრთნების დროს.

გაგრძელდება ელექტრონულ მონაცემთა ბაზის განვითარებაც, რომელშიც გაერთიანდება სათანადო ინფორმაცია სამობილიზაციო ადამიანური რესურსის შესახებ, რაც უზრუნველყოფს გამარტივებულ წვდომას ინფორმაციაზე კრიზისულ თუ საომარ ვითარებაში. მონაცემთა ბაზა მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია როგორც რეგულარულ, ასევე, სარეზერვო ძალების დაკომპლექტებისთვის.

1.4. სპეციალური სახმელეთო სამსახური

თავდაცვის კოდექსის პროექტი ასახავს ახლებურ ხედვას საქართველოს თავდაცვის ძალებში სავალდებულო სამხედრო სამსახურის ინტეგრირებასთან დაკავშირებით. ხედვის მიხედვით, ახალწვეულები შეუერთდებიან სამხედრო ქვედანაყოფებს, გაივლიან აუცილებელ სანცის საბრძოლო მომზადებას და შეიძენენ ტექნიკურ უნარ-ჩვევებს, რაც მათ ქვედანაყოფებში სამსახურის გავლისას, ეფექტურად მოქმედებაში დაეხმარება. ახალწვეულები გაინვრთებიან რეგულარული სამხედრო სამსახურის სტანდარტების შესაბამისად, რაც ხელს შეუწყობს სამხედრო სულისკვეთების ზრდას და წაახალისებს მათ ჩარიცხვას რეგულარულ ან რეზერვის ძალებში.

1.5. აირადი შეადგენლობის დაკომპლექტება და შენარჩუნება

საქართველოს თავდაცვის ძალების კვალიფიციური პირადი შემადგენლობის მოზიდვა და შენარჩუნება ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს პრიორიტეტს წარმოადგენს. არსებული გამოწვევების დეტალური ანალიზის საფუძველზე, 2019 წელს ჩვენ დავინწყებთ მოქმედებას ოთხი ძირითადი მიმართულებით:

- მნიშვნელოვანი ღონისძიებები გატარდება სამხედრო კარიერის ტრანზიციის სისტემის განვითარების მიმართულებით. კერძოდ, 2018 წელს ნატოს ექსპერტების ჩართულობით მომზადებული შეფასებისა და რეკომენდაციების საფუძველზე, 2019 წელს იგეგმება ტრანზიციის სისტემის საერთაშორისო საუკეთესო პრაქტიკაზე დაფუძნებული მოდელის ჩამოყალიბება და ამ მოდელის ფარგლებში საპილოტე პროექტის განხორციელება. სისტემაში ჩართულ სამხედრო მოსამსახურეებს საშუალება ექნებათ მიიღონ სამოქალაქო პროფესიული განათლება, რაც ხელს შეუწყობს მოქმედი სამხედრო მოსამსახურეების შენარჩუნებას თავდაცვის ძალებში, ხოლო სამხედრო კარიერის დასრულების შემდეგ უზრუნველყოფს მათ ინტეგრაციას სამოქალაქო ცხოვრებაში. ამასთან, პროექტი სამხედრო სამსახურისთვის ახალგაზრდებს დამატებით მოტივაციას შეუქმნის. პროექტის განხორციელებისას, თავდაცვის სამინისტრო განაგრძობს აქტიურ

თანამშრომლობას, როგორც საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროსთან, ისე სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან.

- გამარტივდება და უფრო ეფექტური გახდება პირადი შემადგენლობის დაკომპლექტების პროცესი ქვეყნის სხვადასხვა ნაწილში რეკრუტირების პუნქტებისა და ორი ძირითადი სამუშაო ცენტრის ჩამოყალიბებით (აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოში) ახალი სამხედრო მოსამსახურეების სამსახურში სწრაფი აყვანის მიზნით;
- მნიშვნელოვნად გაიზრდება სერჟანტ-კაპრალების თანამდებობების რაოდენობა მათთვის სხვადასხვა სფეროში პროფესიული ზრდის შესაძლებლობის მისაცემად;
- საქართველოს თავდაცვის ძალების პირადი შემადგენლობის წახალისებისა და სახელფასო საკითხების დარეგულირების მიზნით, მოხდება მრავალწლიანი გეგმის ინიცირება.

1.6. საინფორმაციო-ფსიქოლოგიური თავდაცვა: სტრატეგიული კომუნიკაციები და საზოგადოებრივი ცნობიერება

არსებული საფრთხეებისა და საინფორმაციო გარემოს გათვალისწინებით, დიდია სტრატეგიული კომუნიკაციების მნიშვნელობა, რაც საქართველოს მიერ მიღწეული პროგრესის შესახებ მოსახლეობის ჯეროვან ინფორმირებას გულისხმობს. ამაში საქართველოს აქტიურ მხარდაჭერას უწევს ნატო და სხვა პარტნიორი სახელმწიფოები.

ამ მიმართულებით, ჩვენ გავაგრძელებთ საზოგადოებრივი პროექტის „ჩვენი ჯარი“-ის განხორციელებას. პროექტის ფარგლებში იგეგმება ვიზიტები სკოლებში ქართული ჯარისა და საერთაშორისო პარტნიორობის შესახებ ინფორმირების მიზნით. აღნიშნული ასევე გააძლიერებს პატრიოტულ სულისკვეთებას და აამაღლებს სკოლის მოწაფეთა ცნობიერებას ძლიერი ეროვნული თავდაცვის არსებობის აუცილებლობაზე.

საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლების მიმართულებით, საპილოტე პროექტში ჩართული 14 სკოლის სასწავლო პროგრამაში შევა „თავდაცვისა და უსაფრთხოების“ საგანი. აღნიშნული კურსი მოსწავლეებს გააცნობს საქართველოს უსაფრთხოების წინაშე არსებულ საფრთხეებსა და გამოწვევებს, რეგიონული და საერთაშორისო უსაფრთხოების საკითხებს, ქვეყნის თავდაცვის ძალების სტრუქტურასა და ამოცანებს, ასევე, სამოქალაქო უსაფრთხოების თემებს. პროექტის წარმატებით განხორციელების შემთხვევაში, იგეგმება მისი ფართო დანერგვა.

ამავდროულად, ჩვენ კვლავ ვუმასპინძლებთ ახალგაზრდების საზაფხულო ბანაკებს მანავის სამხედრო ბაზასა და სსიპ გენერალ გიორგი კვინიტაძის სახელობის კადეტთა სამხედრო ლიცეუმის ბაზაზე.

2. თავდაცვის შესაძლებლობები

ჩვენ განვაგრძობთ ძალისხმევას უზრუნველვყოთ თავდაცვის ძალები საბრძოლო ოპერაციების სანარმოებლად საჭირო მატერიალური შესაძლებლობებით. ამდენად, ნატოს რეკომენდაციის შესაბამისად, ჩვენ გავაგრძელებთ თავდაცვის ბიუჯეტის მინიმუმ 20%-იანი მაჩვენებლის შენარჩუნებას თავდაცვის შესაძლებლობების განსავითარებლად.

2.1. საქართველოს შესაძლებლობები და საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამა (GDRP)

განხორციელებული რეორგანიზაციის შედეგად, თავდაცვის ძალების აღმოსავლეთ და დასავლეთ სარდლობების შემადგენლობაში შეიქმნა ბრიგადის საბრძოლო ჯგუფები. ამ პროცესში განხორციელდა ქვეითი ბატალიონების საბრძოლო შესაძლებლობების ამაღლება. ასევე, ჩამოყალიბდა შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონები. მიმდინარე წელს ასევე დაიწყება ბრიგადების დაქვემდებარებული ქვედანაყოფების სატრანსპორტო საშუალებებით დაკომპლექტება, რაც მნიშვნელოვნად გაზრდის მათ მობილურობას. შედეგად, ამაღლდება ბრიგადის საბრძოლო ჯგუფების თვითუზრუნველყოფის დონე, რაც გაზრდის მათი ავტონომიურად მოქმედების ხარისხს.

აშშ-ს ეგიდით მიმდინარეობს საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის მრავალწლიანი პროგრამის (GDRP) განხორციელება. ბრიგადების ქვეითი ბატალიონები სრულად აღიჭურვებიან ნატოს შეიარაღებითა და საბრძოლო სისტემებით და შეინარჩუნებენ მზადყოფნის მაღალი დონეს. უახლოეს პერიოდში აუცილებელი საბრძოლო მასალის შესყიდვებთან ერთად, ასევე განხორციელდება ტანკებისა და საბრძოლო მანქანების განახლება თითოეული შერეული ჯავშანსატანკო ბატალიონის ფარგლებში. რაც შეეხება ეროვნული გვარდიის ბატალიონებს, გრძელვადიან პერსპექტივაში, შესაძლებელია მათი ეტაპობრივი გადასვლა ნატოს შეიარაღებაზე.

2.2. საჰაერო თავდაცვისა და საჰაერო შესაძლებლობები

არსებული საფრთხის გათვალისწინებით, მეტი ყურადღება დაეთმობა საჰაერო თავდაცვის შესაძლებლობების გაძლიერებას საფრანგეთის უწყვეტი მხარდაჭერით. გაგრძელდება ადეკვატური არსებული საჰაერო თავდაცვის სისტემების შენარჩუნების ღონისძიებები. აგრეთვე, დაიწყება ხელით გადასატანი საჰაერო თავდაცვის საშუალებების შესყიდვის მრავალწლიანი პროგრამა. საჰაერო თავდაცვის მიმართულებით საქართველო საფრანგეთთან თანამშრომლობის მეორე ეტაპზე გადავიდა. ფრანგულ მხარესთან გაფორმდა მნიშვნელოვანი ხელშეკრულება, რომლითაც გრძელდება საჰაერო თავდაცვის სისტემების შესყიდვა. მთლიანობაში, ზემოაღნიშნული აქტივობები ხელს შეუწყობს მომავალში ნატოს ერთიანი მართვისა და კონტროლის სისტემაში ინტეგრირებას.

ამერიკის შეერთებულ შტატებთან ორმხრივი თანამშრომლობის ფარგლებში განხორციელდება 7 ერთეული UH1H ტიპის ვერტმფრენის მოდერნიზება თანამედროვე სტანდარტების შესაბამისად. ასევე, განხორციელდება 4 ერთეული AN-2 ტიპის თვითმფრინავის სარემონტო-აღდგენითი სამუშაოები.

ამასთან, მიმდინარეობს სახელმწიფო ავიაციის დოქტრინული განვითარება და თანამშრომლობა სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოსთან საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით.

2.3. ჯავშანსანიანალმდევო შესაძლებლობები

ამერიკის შეერთებული შტატების დახმარებით, ჩვენ გავაგრძელებთ პროგრამას ჯანშანსანიანალმდევო სისტემების შესყიდვის მიმართულებით და შევიძენთ JAVELIN-ის გამშვებ სისტემებს, რაკეტებს და სანვრთნელ საშუალებებს, რაც საქართველოს თავდაცვის ძალებს შესაძლებლობას მისცემს მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენოს მონიანალმდევის შეჭავშნულ ფორმირებებს.

2.4. საინჟინრო (კონსტრუქციური) შესაძლებლობები

მიმართულებების სარდლობებში ჩვენ განვახორციელებთ საინჟინრო ქვედანაყოფების რეორგანიზაცია თანამედროვე საბრძოლო საინჟინრო მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად. გერმანული მხარის მხარდაჭერით, ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტის ფარგლებში, მიმდინარეობს მუშაობა კონტრმობილურობის შესაძლებლობების განვითარებაზე.

2.5. საარტილერიო შესაძლებლობები

ჩვენი საარტილერიო ქვედანაყოფების რეორგანიზაცია ბრიგადის საბრძოლო ჯგუფებისა და საარტილერიო ბრიგადების ფარგლებში გულისხმობს საარტილერიო, ცეცხლის მართვისა და კონტროლის სისტემების ნატოს სტანდარტებზე თანმიმდევრულ გადასვლას. მაღალი დანახარჯების გათვალისწინებით, აღნიშნული უნდა გახდეს გრძელვადიანი შესყიდვების სტრატეგიის შემადგენელი ნაწილი და ასახავდეს პროცესთან დაკავშირებულ სრულ ხარჯებს.

2.6. სპეციალური ოპერაციების ძალები

საქართველოს წინაშე არსებული გამოწვევებისა და განსაკუთრებით, ჰიბრიდულ ომში რუსეთის შეიარაღებული ძალების პოტენციალის, სპეციალური ოპერაციებისა და ასიმეტრიული ქმედებების, აგრეთვე ნატოსთან თავსებადობის, საერთაშორისო მისიებში და საერთაშორისო სწავლებებში მონაწილეობის მოთხოვნების გათვალისწინებით, ჩვენ გავაგრძელებთ სპეციალური ოპერაციების ძალების განვითარებას არსებულ და მოსალოდნელ საფრთხეებზე ადეკვატური პასუხის გასაცემად.

2.7. ლოჯისტიკური უზრუნველყოფის შესაძლებლობები

შენარჩუნების შესაძლებლობები უნდა განვითარდეს იმისთვის, რომ საქართველოს თავდაცვის ძალებმა გარკვეული პერიოდის განმავლობაში შეძლონ ინტენსიური ბრძოლა და შემდგომ განუსაზღვრელი ვადით ხანგრძლივი ორგანიზებული წინააღმდეგობის გაწევა. აღნიშნული საჭიროებს სატრანსპორტო საშუალებებით მარაგების, მასალებისა და ნივთების სწრაფ გადაადგილებასა და მობილური რემონტის შესაძლებლობების განვითარებას. ასევე, მნიშვნელოვანია საქართველოს თავდაცვის ძალების სამედიცინო შესაძლებლობების განვითარება ნატოს დოქტრინის როლი-1 და როლი-2 სამედიცინო სამკურნალო დანესებულებების სტანდარტების შესაბამისად.

2.8. მართვა, კონსოლი. კავშირგაბმობა, კომაიუტარული სისტემები, დაზვერვა, თვალთვალი და რეკონსტრუქცია (C4ISR)

ეფექტური, უსაფრთხო კავშირები და მონაცემთა გაცვლა უმნიშვნელოვანესია თანამედროვე ბრძოლის ველზე. 2019 წელს ჩვენ გავაგრძელებთ შესაბამისი ინფრასტრუქტურის განვითარებას მონაცემთა გაცვლის დაცული ქსელის განსავითარებლად და ტაქტიკური კავშირგაბმულობის აღჭურვილობის გაუმჯობესებას ამერიკის შეერთებული შტატების მხარდაჭერით. ამ მხრივ, ახლო მომავალში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამაში (GDRP) ჩართულ საბრძოლო ქვედანაყოფებს. აქვე, აღსანიშნავია, რომ 2019 წლიდან საქართველოს თავდაცვის ძალებში დაიწყება C4ISR სისტემის ეტაპობრივი დანერგვა.

2.9. სადაზვერვო შესაძლებლობები

დაზვერვის, თვალთვალის, მიზნის აღმოჩენისა და რეკონსტრუქციის (ISTAR) კონცეფცია უზრუნველყოფს საერთო ოპერატიული სურათის შექმნას, რომელიც ეხმარება მეთაურებს ვითარების აღქმაში და შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებაში.

ISTAR სისტემის განვითარება ითვალისწინებს სამი ძირითადი მიმართულებით ძალისხმევის მიმართვას:

- **სადაზვერვო ძალები და საშუალებები** - გულისხმობს ტაქტიკური და ოპერატიული დანიშნულების უპილოტო საფრენი აპარატების, რადიო-დაზვერვის, ელექტრონული-დაზვერვის, გამოსახულებით დაზვერვის, რეკონსტრუქციის ქვედანაყოფების, საარტილერიო დაზვერვის, ადამიანური რესურსებით დაზვერვის შესაძლებლობების განვითარებას;
- **პროგრამული უზრუნველყოფა და პლატფორმები** - გულისხმობს ISTAR სისტემის ინტეგრირებას ერთიან C4ISR სისტემაში; ასევე, სადაზვერვო სენსორების ტექნიკური თავსებადობისა და ზემოქმედების სისტემების ტექნიკური თავსებადობის უზრუნველყოფას;
- **სტანდარტული სამოქმედო პროცედურები** - გულისხმობს ოპერატიულ-ტაქტიკური დონის სადაზვერვო სახელმძღვანელოების შექმნას; თავდაცვის ძალებში „ყველა ჯარისკაცი სენსორია“ პრინციპის დანერგვასა და გეოსივრცითი დაზვერვის პროდუქტების ინტეგრირების მიზნით, სტანდარტული სამოქმედო პროცედურების შემუშავებას.

2.10. კიბერუსაფრთხოება

საქართველოს სტაბილურობისა და უსაფრთხოების წინაშე არსებული კიბერსაფრთხეებიდან გამომდინარე, აუცილებელია, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმოს ამ მიმართულებას. კიბერუსაფრთხოება განიხილება, როგორც ახალი ოპერატიული განზომილება. სწორედ ამ მიზნით, 2019 წელი საქართველოს თავდაცვის ძალებში „კიბერუსაფრთხოების წლად“ გამოცხადდა. 2019 წლის განმავლობაში ჩვენ შევიმუშავებთ სრულფასოვან კიბერსტრატეგიას იმისთვის, რომ ვუპასუხოთ ამ სფეროში არსებულ საფრთხეებს. ამასთან ერთად, ცალსახა

რომ კიბერუსაფრთხოება არ წარმოადგენს მხოლოდ ცალკეული უწყების პრეროგატივას და აუცილებლად უნდა განიხილებოდეს ერთიანი ეროვნული ძალისხმევის კონტექსტში. უახლესი ისტორიის შეიარაღებული კონფლიქტების გამოცდილებამ ნათლად დაგვანახა სპეციალისტთა რეზერვის ფარგლებში კიბერრეზერვის ძალების შექმნისა და განვითარების აუცილებლობა. ამ მხრივ, განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება კიბერუსაფრთხოების ბიუროს.

ინფორმაციული უსაფრთხოების მექანიზმების დანერგვა და მუდმივი განვითარება წარმოადგენს თავდაცვის სფეროს ინფორმაციული სისტემების მდგრად და უსაფრთხო ფუნქციონირების საფუძველს. ზუსტად ამ მიზნით, თავდაცვის სფეროს კრიტიკული ინფორმაციული სისტემის სუბიექტებში ვგეგმავთ ინფორმაციული უსაფრთხოების ოფიცრის ინსტიტუტის შექმნას და ინფორმაციული უსაფრთხოების მართვის სისტემის დანერგვას.

ბიუროს საქმიანობის ერთ-ერთი პრიორიტეტია ინფორმაციულ უსაფრთხოებასა და კიბერუსაფრთხოებაზე თავდაცვის სფეროს სამოქალაქო და სამხედრო პერსონალის ცნობიერების ამაღლება. ამ მიზნით, გვაგარძელებთ კიბერუსაფრთხოების საბაზისო კურსის ჩატარებას თავდაცვის სამინისტროსა და თავდაცვის ძალების წარმომადგენლებისთვის დაჭრილი სამხედრო მოსამსახურეების აქტიური ჩართულობით.

კიბერუსაფრთხოების პრევენციისა და ეფექტიანი რეაგირების მიზნით, ბიუროს პრიორიტეტია არსებული ტექნიკური საშუალებების განახლება და ახალი შესაძლებლობების დანერგვა. დაგეგმილია კიბერლაბორატორიის დაარსება, რომელიც ფოკუსირებული იქნება კომპიუტერული ინციდენტების ტესტირებაზე, მართვისა და კონტროლის სისტემების მონაცვლადობის ანალიზზე და ა.შ.

მჭიდრო საერთაშორისო თანამშრომლობა წარმოადგენს თავდაცვის სფეროში კიბერუსაფრთხოების უზრუნველყოფისა და კიბერშესაძლებლობების ეფექტურად განვითარების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ფაქტორს. ნატოს გონივრული თავდაცვის ინიციატივის ერთ-ერთი პროექტის - მავნე პროგრამული უზრუნველყოფის შესახებ ინფორმაციის მიმოცვლის მრავალეროვნული პლატფორმის (MN MISP) სრულფასოვანი წევრობა მნიშვნელოვანი წინგადადგმული ნაბიჯი იქნება ნატოს წევრ და პარტნიორ ქვეყნებთან თანამშრომლობის გაღრმავების მიმართულებით. ამავე მიზანს ემსახურება რეგიონულ კიბერწვრთნებში მონაწილეობა და თავდაცვის სამინისტროს ეგიდით, „კიბერუსაფრთხოების საერთაშორისო ინტერმარიუმ ფორუმის“ ჩატარება.

2.11. სამხედრო პოლიცია

სამხედრო პოლიციის შესაძლებლობების განვითარების მიმართულებით გაგრძელდება აქტიური თანამშრომლობა ნატოსა და მის წევრ-სახელმწიფოებთან სწავლებებისა და სამუშაო ჯგუფების ფარგლებში. ამ თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანია იტალიის კარაბინერთა კორპუსთან გაფორმებული მემორანდუმი, რომელიც გულისხმობს საქართველოს ჩართულობას საერთაშორისო სამშვიდობო ოპერაციებსა და ერთობლივ წვრთნებში და ხელს უწყობს სამხედრო პოლიციის ნატოს სტანდარტებთან დაახლოებას.

3. სახელმწიფო წესები, მანათლავა და პროექსიული მანათლავა

3.1. სახელმწიფო წესები

საქართველოს თავდაცვის ძალების განათლება და წვრთნები მშვიდობიანობის დროს ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს პრიორიტეტს წარმოადგენს. 2019 სასწავლო წლის განმავლობაში, თავდაცვის ძალებში ქმედუნარიანობისა და წვრთნების ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით, ყურადღება გამახვილდება საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამის (GDRP) ფარგლებში შეძენილი გამოცდილების გააზრებასა და დანერგვაზე. ბრძოლის ველზე საბრძოლო ქვედანაყოფებმა მაღალი ეფექტურობით უნდა შეძლონ გადაადგილება, ცეცხლის მართვა და კომუნიკაცია, რაც მოითხოვს ჯარისკაცების ინდივიდუალური ცოდნის მაღალ დონეს და ასევე ეკიპაჟების მაღალ კვალიფიკაციას.

2019 სასწავლო წლიდან, საბრძოლო მომზადების ცენტრის (CTC) შესაძლებლობების გაუმჯობესების ფარგლებში, განახლდება შესაბამისი ინფრასტრუქტურა ვაზიანში, კრწანისში, ალგეთსა და ნორიოში, რომელსაც საქართველოს თავდაცვის ძალებთან ერთად, ნატოს და პარტნიორი ქვეყნების სამხედრო მოსამსახურეებიც გამოიყენებენ. CTC და მასთან მიკუთვნებული სხვადასხვა სანვრთნელი ობიექტები, რომელთაც აქვთ შესაბამისი სანვრთნელი სისტემები და რეალური და რეალობასთან მაქსიმალურად დაახლოებული ვირტუალური გარემო, ხელს შეუწყობს მრავალეროვნული, გადასროლისწინა, საბრძოლო მზადყოფნის ამალგებაზე ორიენტირებული წვრთნებისა და სწავლებების ჩატარებას და ასევე, საშუალებას მისცემს ნატოს და პარტნიორ ქვეყნებს როტაციული პრინციპით ჩაატარონ მათი მზადყოფნის შეფასების სწავლებები. დამატებით, CTC აღიჭურვება კომპლექსური სახმელეთო და საჰაერო მიღების საშუალებებით. ამასთან, 2019 წელს გაგრძელდება სანციის საბრძოლო მომზადების ცენტრის (BCT) განვითარების პროცესი, რომლის დასრულების შემდგომაც ახალწვეულებს, ისევე როგორც რეგულარულ და სარეზერვო სამსახურში განვულ პირებს, მიეცემა შესაძლებლობა გაიარონ კიდევ უფრო გაძლიერებული სანციის საბრძოლო მომზადების კურსი.

3.2. პროექსიული სახელმწიფო მანათლავა

უფროს ოფიცერთა პროფესიული განათლების პროგრამის შემდგომი ეტაპის ფარგლებში გაფართოვდება სამეთაურო-სამტაბო კოლექტი რათა მოხდეს საჭირო რაოდენობის მაიორთა მიღება აუცილებელი ცოდნის მისაღებად მომავალში შტაბის ოფიცრისა და მეთაურთა პოზიციების დასაკავებლად. ოფიცრების კვალიფიკაციის ასამაღლებლად მოხდება ახალი კურსების შემუშავება, როგორცაა „შენარჩუნების ოპერაციების კურსი“ (ტექნიკური უნარების დასახვეწად) და „უფროს ოფიცერთა შენარჩუნების კურსი“, რაც განკუთვნილია იმ ვიცე-პოლკოვნიკებისთვის, რომლებსაც არ ჰქონდათ სამეთაურო-სამტაბო კურსის გავლის შესაძლებლობა, თუმცა, საქართველოს თავდაცვის ძალებში მათი სამსახურის გაგრძელება ძალზედ მნიშვნელოვანია.

2019 სასწავლო წელს ასევე მოხდება „საერთაშორისო მანერის კაპიტნის საკარიერო კურსის“ ინიცირება, რომელიც წარიმართება ინგლისურ ენაზე. თავდაპირველად კურსში

მონაწილეობას მხოლოდ ქართველი ოფიცრები მიიღებენ. სამომავლოდ კი, კურსის შექმნის მიზნიდან გამომდინარე, მასში ქართველ ოფიცრებთან ერთად უცხოელი კოლეგების ჩართვებია.

თავდაცვის ძალებში სერჟანტთა რიცხვის გაზრდის მოთხოვნიდან გამომდინარე, ყურადღება დაეთმობა სერჟანტთა აკადემიის კურიკულუმების შემდგომ დახვეწას, „სერჟანტთა სამეთაურო-საშტაბო კურსისა“ და „საბრძოლო შტაბის სერჟანტის კურსის“ ჩატარებას აშშ-ს ევროპის სარდლობის მობილური წვრთნების ჯგუფის დახმარებით.

სსიპ დავით აღმაშენებლის სახელობის საქართველოს ეროვნული თავდაცვის აკადემიაში უცხოელ პარტნიორებთან თანამშრომლობის შედეგად 2019 წლის განმავლობაში დაიწყება და წლის ბოლომდე დაიხვეწება აკადემიის სტრუქტურა, რომლის მიზანიც აკადემიის სტრუქტურის ნათეს ქვეყნების სამხედრო უმაღლეს სასწავლებლების სტრუქტურებთან დაახლოება იქნება. აღნიშნული ცვლილებების შედეგად გაძლიერდება სამხედრო კომპონენტი აკადემიის მართვის სისტემაში, რაც აკადემიის სტრუქტურული ერთეულების მმართველობას შესაძლებლობას მისცემს ეფექტურად დაგეგმონ და მართონ დაქვემდებარებული სტრუქტურული ერთეულების სასწავლო და ადმინისტრაციული პროცესები. ამასთან, დაიხვეწება სასწავლო ბატალიონის კურსების მართვის სტრუქტურა და ოფიცრთა საწყისი სამხედრო მიმართულების ინსტრუქტორთა განყოფილება ჩამოყალიბდება სამხედრო გვარეობის სწავლების სპეციალობების შესაბამისად. აღნიშნული პროცესის შედეგად, აკადემიის სტრუქტურულ ერთეულებს გაეზრდებათ ავტონომიური მართვის ხარისხი.

3.3. პროფესიული განვითარება. თავდაცვის ინსტიტუციური აღმშენებლობის სკოლა

სსიპ თავდაცვის ინსტიტუციური აღმშენებლობის სკოლის (DIBS) გაძლიერებით შესაძლებელი გახდა მაღალი დონის რეგიონული და ადგილობრივი კურსების დაგეგმვა და განხორციელება, რომლებშიც მონაწილეობას იღებენ უცხო ქვეყნების წარმომადგენლები და ექსპერტები. 2019-2020 სასწავლო წელს გაგრძელდება სპეციალიზებული მოკლე და გრძელვადიანი კურსების, ტრენინგების (მათ შორის ნათეს სტანდარტული კურსების), საინფორმაციო პროგრამების, ლექცია-სემინარების, ცოდნისა და გამოცდილების გაზიარების ფორმატის შეხვედრების, დისკუსიებისა და კონფერენციების ჩატარება საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს, საქართველოს თავდაცვის ძალების, სამოქალაქო და უსაფრთხოების სექტორის სხვა წარმომადგენლებისთვის. განსაკუთრებით აღსანიშნავია სკოლის აქტიური თანამშრომლობა გერმანულ მხარესთან, კერძოდ, უსაფრთხოების ეროვნულ აკადემიასთან (BAKS), რომლის ფარგლებში 2019 წელს არაერთი მაღალი დონის ღონისძიება არის დაგეგმილი.

თავდაცვის ინსტიტუციური აღმშენებლობის სკოლის ერთ-ერთი პრიორიტეტია რეგიონული თანამშრომლობის გაღრმავება და რეგიონის ქვეყნებისთვის დაგროვილი გამოცდილების გაზიარება. შესაბამისად, სკოლა აქტიურად იმუშავებს როგორც ეროვნული დონის, აგრეთვე რეგიონული კურსების განვითარებაზე. გასულ პერიოდში გადადგმული ნაბიჯების შედეგად თავდაცვის ინსტიტუციური აღმშენებლობის სკოლას ასევე შეეძლება დისტანციური სწავლების ჩატარება და სტუდენტებისთვის სხვადასხვა სასწავლო პლატფორმის უზრუნველყოფა.

3.4. გენდერული პარსაქტიუების ინტეგრირება

2019 წელს გაგრძელდება გენდერული თანასწორობის პოლიტიკის გატარება და საქართველოს 2016-2017 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმიდან გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუციების - „ქალებზე, მშვიდობასა და უსაფრთხოებაზე“ - მოთხოვნათა შესაბამისად აღებული ვალდებულებების შესრულება. სამინისტროს გენდერული თანასწორობის მონიტორინგის ჯგუფის ინიციატივით, სამხედრო სადისციპლინო წესდებას დაემატა მუხლები სექსუალური შევიწროების შესახებ, რომლის თანახმად, სექსუალური გადაცდომა ითვლება დისციპლინარულ გადაცდომად. ამასთან, გაგრძელდება ორგანიზაციული კლიმატის კვლევა, მოხდება შეფასების შედეგების ანალიზი და რეკომენდაციების შემუშავება პოლიტიკის, პროცედურებისა და ტრენინგების მიმართულებით შესაბამისი ცვლილებების განსახორციელებლად.

3.5. კეთილსინდისიერების ამაღლება და ანტიკორუფციული გარემო

საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო განაგრძობს კეთილსინდისიერების ამაღლების პროგრამაში აქტიურ მონაწილეობას. 2019 წელს, ჩვენ გაერთიანებულ სამეფოსთან ერთად განვახორციელეთ და მოვახდინეთ კეთილსინდისიერების ამაღლების მოდულების (ნატოს კეთილსინდისიერების ამაღლების პროგრამასთან შესაბამისობაში) ინტეგრირებას სამხედრო უმაღლეს და სამხედრო პროფესიულ განათლებაში. ამასთან, ჩვენ მოვახდინეთ თაღლითობისა და კორუფციის რისკის იდენტიფიცირების ინსტრუმენტებისა და მეთოდოლოგიის ანალიზი, რასაც დავაკავშირებთ გადაწყვეტილების მიღების პროცესთან. აქვე, ასევე აისახება თავდაცვის სამინისტროს კეთილსინდისიერების ამაღლებისა და ანტიკორუფციული გარემოს მონიტორინგის საბჭოს ფუნქციები.

4. ძალთა შენარჩუნება

თავდაცვის ძალების მატერიალური და არამატერიალური შესაძლებლობების გაუმჯობესებასთან ერთად, ჩვენ ასევე უნდა შევიმუშავოთ და დავინერგოთ პერსონალისა და ქვედანაყოფების მზადყოფნის მაღალი დონის შენარჩუნებისთვის აუცილებელი მექანიზმები და აქტივობები. ამ კუთხით, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამაში ჩართული ქვედანაყოფების დაახლოვება აშშ-სა და ნატოს საბრძოლო მზადყოფნის მაღალ სტანდარტებთან. 2019 წელს პროგრამას დამატებით კიდევ სამი ბატალიონი გაივლის. მიმდინარე წელს პრიორიტეტად დაისახა GDRP-ის ინსტიტუციური განვითარება, რაც ქვედანაყოფების მზადყოფნის შესანარჩუნებლად მიზნად ისახავს სწავლების მართვის, ადამიანური რესურსების მართვის, ლოჯისტიკური მხარდაჭერის, რესურსების მართვის (RMS), მზადყოფნის შესახებ მოხსენებისა (USERS) და მიღებული გამოცდილების (LL) მექანიზმების დახვეწას.

4.1. რესურსების მართვის ინტეგრირებადი სისტემა

რესურსების მართვის ინტეგრირებული სისტემის (IRMS) თანმიმდევრული განვითარება ხელს შეუწყობს თავდაცვის სამინისტროსა და თავდაცვის ძალების ხელმძღვანელი და მმართველი

რგოლების მართვისთვის აუცილებელი მონაცემების თავმოყრას. შედეგად, გადანაცვტილების მიმღებ პირებს ეწნებათ მუდმივი განახლებული ინფორმაცია ყველა ქვედანაცოფისა და სტრუქტურული ერთეულის მდგომარეობის შესახებ შემდეგი მიმართულებებით:

- სრული ინფორმაცია ხელმისაწვდომი საშუალებების შესახებ
- სასიცოცხლო ციკლის მართვა
- რესურსების გათვლა-პროგნოზირების ანალიზი
- მზადყოფნის სტატუსის შესახებ მოხსენება
- მონაცემები აღჭურვილობის აღრიცხვიანობის შესახებ
- მდგომარეობისა და შესაძლებლობების შესახებ ანგარიშები
- ფინანსური ღირებულება, ხარჯებისა და რესურსების გრძელვადიანი დაგეგმვა

ინტეგრირებული რესურსების მართვის სისტემის დასრულება იგეგმება შემდგომი სამი წლის განმავლობაში. 2019 წელს განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდება საშტატო განრიგსა და ქონების ტაბელზე, ადამიანური რესურსების მართვასა და პირადი შემადგენლობის მზადყოფნაზე, ძირითადი აღჭურვილობის აღრიცხვაზე, ინფრასტრუქტურისა და საბრძოლო მასალების მართვაზე.

4.2. საბრძოლო მომზადების მართვა

2019 წელს დაგეგმილია GDRP-ს ფარგლებში შემუშავებული საბრძოლო მომზადების მართვის სისტემისა და საქართველოს თავდაცვის ძალების წვრთნებისა და მზადყოფნის ციკლური მოდელის არსებულ პირობებთან მორგება და დანერგვა. ეს კი საშუალებას მისცემს ქვედანაცოფებს, დაგეგმონ და გამოყონ შესაბამისი რესურსები ოპერაციების/მისიების, სწავლებებისა და შესაბამისი აღდგენითი სამუშაოების ჩასატარებლად. ამ მიმართულებით განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია წვრთნების მართვის პროცედურებისა და პროგრამების ისევე როგორც თავდაცვის ძალებში შესაბამისი დოქტრინებისა და რეგულაციების შემუშავება და ფართოდ დანერგვა.

4.3. ადამიანური რესურსების მართვა

2019 წელს თავდაცვის სამინისტროში ადამიანური რესურსების ეფექტიანი მართვის უზრუნველსაყოფად გაგრძელდება წინა წლებში დაწყებული მნიშვნელოვანი პროცესების განხორციელება. ეს გულისხმობს თავდაცვის სამინისტროს თანამშრომლებისთვის ხელმისაწვდომი პროფესიული განვითარების პროგრამების დაგეგმვის, განხორციელებისა და შეფასების პროცესის გაუმჯობესებას და 2019 წლის ბოლოსთვის პროფესიული განვითარების პროგრამების ინტეგრირებას ინდივიდუალური კარიერის განვითარების გეგმებში.

აღნიშნული მექანიზმებისა და GDRP შედეგების მეშვეობით, ჩვენ განვახივითარებთ და დავნერგავთ ადამიანური რესურსების მართვის გრძელვადიან პოლიტიკას, გეგმებსა და პროგრამებს. თავდაცვის მზადყოფნის მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად უნდა განხორციელდეს ანალიზი, რომ შევძლოთ ყველა ტაქტიკურ ქვედანაცოფში შესაბამისი რიცხოვნობის პირადი შემადგენლობის რეკრუტირება, შესაბამის პოზიციაზე დანიშვნა, მართვა და შენარჩუნება.

ამავდროულად, 2019 წელს სრულად გაიმართება ადამიანური რესურსების მართვის ავტომატიზირებული სისტემა, რაც პერსონალის სიცოცხლის ციკლის ფუნქციებს უზრუნველყოფს. ახლად შექმნილი სამხედრო პერსონალის მართვის ცენტრს დაევალება შექმნას კარიერის განვითარების მოდელი თითოეული სამხედრო სპეციალიზაციისა და ფუნქციური მიმართულებების მიხედვით. ზუსტი და ეფექტური ავტომატიზირებული ადამიანური რესურსების მართვის მონაცემთა ბაზა, ძალთა სტრუქტურის მოთხოვნები და გამჭვირვალე პროფესიული/კარიერული განვითარების მოდელები საშუალებას მისცემს საქართველოს თავდაცვის ძალებს არსებული და სამომავლო მოთხოვნების შესაბამისად, საჭირო დროს, საჭირო ადგილზე განსაზღვროს შესაბამისი დასანიშნი პირები.

4.4. ლოჯისტიკური მხარდაჭერა

2018 წლის უმთავრეს პრიორიტეტს ლოჯისტიკა წარმოადგენდა. აღნიშნულთან დაკავშირებით, ჩვენ შევიშუშავეთ ყოვლისმომცველი სამოქმედო გეგმა, რომელიც მომავალ წლებში მუდმივი განვითარების გზამკვლევეს წარმოადგენს. 2019 წელს ყურადღებას გავამახვილებთ ლოჯისტიკური სტრუქტურების რეორგანიზაციაზე, პროცესების განახლებასა და ლოჯისტიკოსების ყველა დონეზე მომზადებაზე ძალებისთვის შესაბამისი ლოჯისტიკური მხარდაჭერის უზრუნველსაყოფად აუცილებელი გადანაცვტილებების მისაღებად. ლოჯისტიკური შესაძლებლობების ორგანიზება მშვიდობიან პერიოდში მოხდება საომარი ვითარების მოთხოვნების შესაბამისად აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოში დამოუკიდებელი ოპერაციების სანარმოებლად და აგრესიისთვის წინააღმდეგობის გასაწევად.

თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის J-4 ლოჯისტიკის დაგეგმვის დეპარტამენტის შემცირების შედეგად, დეპარტამენტი ორიენტირებული იქნება მხოლოდ სტრატეგიული ლოჯისტიკური ფუნქციების განხორციელებაზე და აუცილებელი დოქტრინული და კონცეპტუალური დოკუმენტების შემუშავება-გამოცემაზე. თავდაცვის ძალების ლოჯისტიკური მხარდაჭერის სინქრონიზების, კოორდინირების, აღსრულების ეფექტიანად უზრუნველსაყოფად საქართველოს თავდაცვის ძალები მიიღებს მომარაგების, ტრანსპორტირების, გადაადგილების, შენარჩუნებისა და ლოჯისტიკური მართვის დოქტრინას და მასში შემავალი მზადყოფნის შესახებ მოხსენების მოთხოვნებს. დამატებით, საქართველოს თავდაცვის ძალებში განისაზღვრება და დამტკიცდება ტექნიკური მომსახურებისა და რემონტის დონეები, ასევე, აღჭურვილობის მზადყოფნის პროცედურები და სტანდარტები.

განხორციელდება ჯარების ლოჯისტიკური უზრუნველყოფის სარდლობის რეორგანიზაცია სარდლობის შტაბში, რაც მატერიალური რესურსების მართვის ცენტრისა და აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოში ლოჯისტიკური მხარდაჭერის ბატალიონებისა და სამხედრო ობიექტების ინფრასტრუქტურული მართვის ჯგუფების შექმნას მოიცავს. მატერიალური რესურსების მართვის ცენტრის ფუნქციაა საქართველოს თავდაცვის ძალების ყველა ოპერატიული და ტაქტიკური ოპერაციების მართვის ზედამხედველობა. იგი პასუხისმგებელი ისეთ ლოჯისტიკურ ფუნქციებზე, როგორცაა საგნების მართვა, შენახვის ღირებულება, სასიცოცხლო ციკლის მართვა, კოდიფიკაცია და სპეციფიკაციის მონაცემთა ბაზის შექმნა მარაგებისა და აღჭურვილობის შესაძენად.

ბრიგადის უზრუნველყოფის ბატალიონებში ჩამოყალიბდება ლოჯისტიკური ოპერაციების ცენტრი, რომელიც უფლებამოსილი იქნება, დაგეგმოს და ადასრულოს ბრიგადის ლოჯისტიკური მხარდაჭერა და შენარჩუნება.

2019 წელს განსაკუთრებული პრიორიტეტი მიენიჭება აუცილებელი მხარდაჭერი და სასაწყობო საშუალებების განვითარებას აღმოსავლეთ, დასავლეთ და სამხრეთ საქართველოში, რაციონალურად განერილი განვითარების გეგმის მიხედვით, რაც განამტკიცებს ლოჯისტიკის წლის მიზნების მიღწევებს.

„დიდგორი 2018“-ის ფარგლებში განხორციელებული სიმულაციების მეშვეობით, მოხდა ლოჯისტიკური უზრუნველყოფის სისტემის შემოწმება. აღნიშნულს დაემატება 2019 წელს აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოში დაგეგმილი მობილურობის სწავლებები და ძირითადი საბრძოლო და სიმულაციური სწავლება ლოჯისტიკური სტრუქტურის, პროცესებისა და შენარჩუნების შესაძლებლობის შესამოწმებლად.

როგორც მრავალეროვნულმა სწავლება „ღირსეული პარტნიორი 2018“-მა აჩვენა, საქართველოს თავდაცვის ძალებს აქვს ბატალიონის ზომის ძალთა მიღების, თავმოყრისა და წინ გადაადგილების ოპერაციების (RSOM) განხორციელების შესაძლებლობა სამხედრო წვრთნების, მეცადინეობების, კრიზისის მართვის ოპერაციების მხარდასაჭერად ნატოს სტანდარტების შესაბამისად. ეს გვაძლევს საფუძველს, რომ დავასრულოთ ნატოს SNGP-ის ლოჯისტიკური ინიციატივები და ყურადღება გავამახვილოთ აშშ-ს ორმხრივი მხარდაჭერის ფარგლებში არსებული ლოჯისტიკური შენარჩუნების სამოქმედო გეგმით განსაზღვრულ სფეროებზე.

4.5. მოხსენება მზადყოფნის შესახებ

მზადყოფნის შესახებ მოხსენების მომზადება წარმოადგენს მზადყოფნის დონის შენარჩუნების საფუძველს. 2019 წელს მოხდება GDRP ქვედანაყოფების მზადყოფნის შესახებ მოხსენებების გამოცდილების ანალიზი და სინქრონიზება არსებულ საშტატო განრიგთან და ქონების ტაბელთან, სანვრთნელ დოქტრინასთან და მზადყოფნის შესახებ გაუმჯობესებულ რეგულაციებთან, რის შემდეგაც მოხდება მისი დანერგვა საქართველოს თავდაცვის ძალებში. თავდაცვის ძალების მეთაურისთვის კვარტალური მზადყოფნის მოხსენებების დანერგვით, სამეთაურო ჯაჭვს შეექმნება მკაფიო სურათი ქვედანაყოფებისა და ინდივიდუალური მზადყოფნის დონის შესახებ, რაც მათ საშუალებას მისცემს გამოავლინოს, გაანალიზოს და შესაბამისი ყურადღება გაამახვილოს იმ მიმართულებებზე, სადაც მზადყოფნის საკითხი დამატებით ყურადღებას მოითხოვს.

4.6. მიღებული გამოცდილების შესახებ

GDRP ფარგლებში, წარმატებით განხორციელდა გამოცდილების გაზიარების პროგრამის დანერგვა. მიმდინარე წელს, აშშ-ს გამოცდილების გაზიარების მხარდაჭერი ჯგუფის დახმარებით, ჩვენ განვახორციელებთ გამოცდილების გაზიარების პროგრამის სრულ ინტეგრირებას იმისათვის, რომ გაანალიზდეს როგორც GDRP, ისე ზოგადად თავდაცვის ძალებში არსებული გამოცდილება და დაინერგოს საუკეთესო პრაქტიკა. დიდი ძალისხმევა

დაეთმოა 2018 წელს შექმნილი გამოცდილების გაზიარების პორტალის სრულ და ეფექტურ გამოყენებას თავდაცვის ძალებში, უნივერსალური ელექტრონული წვდომის უზრუნველყოფისა და გამოცდილების გაზიარების სახელმძღვანელოს მეშვეობით.

4.7. ინფრასტრუქტურის განვითარება

2018 წელს თავდაცვის სამინისტროში დასრულდა ინფრასტრუქტურის მართვის სისტემის შეფასება. 2019 წლის სტრატეგიულ პრიორიტეტად განისაზღვრა ინფრასტრუქტურის ეფექტიანი მართვის სისტემის ჩამოყალიბებისთვის გეგმა-გზამკვლევის შემუშავება.

2019 წლის პრიორიტეტები მოიცავს ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებას სამხედროების კეთილდღეობის მხარდასაჭერად და საწვრთნელი შესაძლებლობების გასავითარებლად. ამ მიმართულებით მიმდინარე წელს დაგეგმილია საერთო საჯარისო ცენტრის მშენებლობის დასრულება და საწყისი საბრძოლო მომზადების ცენტრის (BCT) დაგეგმვისა და განვითარების პროცესის გაგრძელება. ასევე, დაგეგმილია ინფრასტრუქტურის შენარჩუნების ობიექტების დასრულება და გეგმების შემუშავება დასავლეთ და აღმოსავლეთ საქართველოში ლოჯისტიკის ახალი ბაზებისა და საბრძოლო მასალების საწყობების მშენებლობასთან დაკავშირებით, რომელიც თანხვედრაში იქნება გაეროს მიერ განსაზღვრულ უსაფრთხო შენახვის სტანდარტებთან. აგრეთვე, მოხდება ხონის სამხედრო ბაზისა და ეროვნული გვარდიის ინფრასტრუქტურის თანმიმდევრული განვითარება.

აღსანიშნავია, რომ 2019 წელს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბი დაასრულებს საქართველოს თავდაცვის ძალების ინფრასტრუქტურული ობიექტების ძირითად გეგმას და მისი მოთხოვნების გათვალისწინებით, ინფრასტრუქტურის განვითარების გრძელვადიან გეგმას (არანაკლებ 5 წელი). რესურსების ინტეგრირებული მართვის სისტემის ფარგლებში შექმნილი ინფრასტრუქტურის მართვის პროგრამის განვითარება და გაშვება სწორედ ამ მიზანს ემსახურება.

4.8. შესყიდვების რეფორმა

თავდაცვისა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფისთვის საჭირო მასალებისა და საშუალებების შესყიდვა სპეციფიკურ საკანონმდებლო პროცედურებს საჭიროებს. ამის გათვალისწინებით, თავდაცვის სამინისტრო უწყებათაშორის სამუშაო ჯგუფის ფარგლებში და პარტნიორ ქვეყნებთან თანამშრომლობით მოახდენს შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებების ინიცირებას, რომელიც უპასუხებს თავდაცვის შესყიდვების მოთხოვნებს. სამუშაო ჯგუფი შეაფასებს შესყიდვების სფეროში არსებულ ვითარებას იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილ იქნას საკანონმდებლო ცვლილებების შესაბამისი შესყიდვების მოდელის შემუშავება.

4.9. საკლინიკო შესაძლებლობების განვითარება

2018 წელს ქუთაისში ახალი სამედიცინო კლინიკის გახსნამ გააუმჯობესა სამედიცინო მხარდაჭერის შესაძლებლობები დასავლეთ საქართველოში.

საქართველოს თავდაცვის ძალების ყველა ქვედანაყოფის სტრუქტურაში გათვალისწინებული იქნება სამედიცინო შესაძლებლობები (როლი-1 ან დახმარების პუნქტი) ან/და როლი-

2 სამედიცინო სამკურნალო დაწესებულება ოთხი ბრიგადის საბრძოლო ჯგუფში ნატოს დოქტრინების შესაბამისად, სამანევრო ბრიგადების სამედიცინო მხარდაჭერის უზრუნველყოფისთვის. 2019 წელს გამოიყოფა თანხები ორი როლი-2 სამედიცინო სამკურნალო დაწესებულების და 2020 წელს დამატებით ორი იგივე სახის სამკურნალო დაწესებულების აღსაჭურვად.

დაჭრილი ჰირების შესაბამისი ევაკუაცია სამედიცინო დახმარების კრიტიკული ელემენტია და აუცილებელია მათი ტრანსპორტირების დროს შეუფერხებელი და შესაფერისი დახმარების აღმოსაჩენად. მნიშვნელოვანია ახალი შეჯავშნული საბრძოლო სამედიცინო დახმარების მანქანების შეძენა. ამ მიმართულებით, მრავალწლიანი შესყიდვების სტრატეგიის განხორციელება 2019 წელს დაიწყო. UH-1H ტიპის ვერტმფრენების შეკეთებით მოხდება შესაბამისი შესაძლებლობების მიღწევა თავდაცვის ძალებისთვის საჭირო სამედიცინო ევაკუაციის აუცილებელი მინიმალური დონის მისაღწევად.

სსიპ სსსტც „დელტა“ განაგრძობს სამედიცინო მართვის პროგრამის შემდგომ განვითარებასა და შენარჩუნებას, რომლის დაკავშირება რესურსების ინტეგრირებული მართვის სისტემასთან მოხდება ინფორმაციული ტექნოლოგიების დეპარტამენტის მიერ შესაბამისი მონაცემების გაცვლის უზრუნველსაყოფად და დუბლირებული მონაცემების აღმოსაფხვრელად.

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროსთან ერთად მოხდება ყოვლისმომცველი პროფესიული განვითარების პროგრამის შემუშავება სამხედრო სამედიცინო მოსამსახურეებისთვის, სერჟანტ-კაპრალებისა და ოფიცრებისთვის.

5. ჯანმრთელობის დაცვა, სოციალური მხარდაჭერა და სახელმწიფო უზრუნველყოფა

2019 წლის განმავლობაში ყურადღება გამახვილდება საქართველოს თავდაცვის ძალების, თავდაცვის სამინისტროს მოსამსახურეთა, მათი ოჯახის წევრთა, ვეტერანთა, დაღუპული სამხედრო მოსამსახურეების ოჯახის წევრთა და სამოქალაქო პირთა სამედიცინო მომსახურების/რეაბილიტაციის ეფექტიანობის ამაღლებასა და დაჭრილ/დაზარალებულ სამხედრო მოსამსახურეთა საზოგადოებაში რეინტეგრაციისა და რესოციალიზაციის ღონისძიებებზე. გაგრძელდება საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო და სამოქალაქო მოსამსახურეებისა და მათი ოჯახის წევრების ჯანმრთელობის დაზღვევა, ჯანმრთელობის დაცვასთან დაკავშირებული სერვისების მიწოდება და სოციალური მხარდაჭერა, ერთჯერადი ფინანსური დახმარების აღმოჩენის ჩათვლით.

სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესების თვალსაზრისით, ყურადღება დაეთმობა სსიპ გიორგი აბრამიშვილის სახელობის სამხედრო ჰოსპიტალის სამედიცინო სერვისების გაუმჯობესებას. ქუთაისში, ამ სამხედრო ჰოსპიტალის ახალი სამედიცინო ცენტრის დაფინანსება გაგრძელდება სამხედრო ჰოსპიტალის ბიუჯეტიდან.

გაგრძელდება სამხედრო მოსამსახურეთა (მათი ოჯახის წევრთა), მათ შორის, მისიაში მიმავალი ან/და სამშობლოში დაბრუნებული პერსონალის, ფსიქოლოგიური მხარდაჭერა-

რეაბილიტაცია და ფსიქოლოგიური სკრინინგის ღონისძიებები სუიციდის პრევენციის ფარგლებში. ამერიკელი პარტნიორების ფინანსური მხარდაჭერის ფარგლებში გაგრძელდება წეროვანში მდებარე სარეაბილიტაციო ცენტრის მშენებლობა და აღჭურვა თანამედროვე სამედიცინო-სარეაბილიტაციო აპარატურით, რომელიც მოემსახურება დაჭრილ და დაშავებულ სამხედრო მოსამსახურეებს.

თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო და სამოქალაქო მოსამსახურეების და მათი ოჯახის წევრებისთვის სადაზღვევო პირობების გაუმჯობესება კვლავ პრიორიტეტად დარჩება. არსებული რესურსების ფარგლებში გაგრძელდება სოციალური პირობების გაუმჯობესება, რაც გულისხმობს ფინანსურ დახმარებას დაჭრილ და საომარი მოქმედებისას გარდაცვლილ მებრძოლთა ოჯახებისთვის. სამინისტროს ძალისხმევით შედეგად, გაზრდილი ფინანსური დახმარება დალუპული ჯარისკაცების ოჯახებსა და დაშავებული ჯარისკაცების რეაბილიტაციისა და რეინტეგრაციის პროგრამებისთვის შენარჩუნდება.

ამასთან, დაინერგება და განხორციელდება ოჯახის მხარდაჭერის პოლიტიკა, რეგულაციები და შესაბამისი პროცედურები პოლიტიკის ჩარჩოების, პასუხისმგებლობის სფეროების, რესურსობრივი მოთხოვნებისა და პრიორიტეტების დასადგენად.

აღსანიშნავია, რომ 2016 წლიდან დაიწყო და 2019-ში გაგრძელდება ხელფასების ზრდის ტენდენცია. ხელფასების ზრდა საშუალოდ 100-დან 510 ლარის ფარგლებში მიმდინარეობს. 2016-2018 წლებში საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და თავდაცვის ძალებში ხელფასი გაეზარდა 1912 სამხედრო მოსამსახურესა და 362 სამოქალაქო პირს, ჯამში 2274 ადამიანს, ხოლო 2019-2020 წლებში ხელფასის ზრდა შეეხება 7616 სამხედრო მოსამსახურესა და 1323 ხელშეკრულებით დასაქმებულ პირს, რაც ჯამში 8939 ადამიანია. საერთო ჯამში 2016-2020 წლებში, სახელფასო ანაზღაურების ზრდა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსა და თავდაცვის ძალებში 11 213 დასაქმებულ პირს მოიცავს.

6. საქართველოს თანამშრომლობა

6.1. საქართველოს ორგანიზაციები

ჩრდილოატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაცია (NATO) - საქართველოს საგარეო და უსაფრთხოების პოლიტიკის მტკიცე და ურყევე პრიორიტეტად ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაცია რჩება, რაც საქართველოს ახალი კონსტიტუციით არის გამყარებული. საქართველო წარმატებით ახორციელებს თავდაცვის ტრანსფორმაციის ამბიციურ დღის წესრიგს, რაც ხელს უწყობს ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის ამაღლებასა და ალიანსთან თავსებადობის გაზრდას. ნატოსთან თანამშრომლობის მექანიზმების ეფექტურად განხორციელების შედეგად, საქართველო ალიანსის სანდო და თავსებად მოკავშირედ ჩამოყალიბდა. ამ მხრივ, ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტი (SNGP) პრაქტიკული თანამშრომლობის იმ ძირითად ინსტრუმენტს წარმოადგენს, რომლის მიზანია ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის გაძლიერება, ალიანსთან თავსებადობის გაზრდა და საქართველოს ნატოში გაწევრიანების მზადების პროცესის ხელშეწყობა.

საქართველოს, როგორც ნატოს სანდო პარტნიორს და ალიანსის მომავალ წევრს, მნიშვნელოვანი წვლილი შეაქვს ევროატლანტიკური სივრცის უსაფრთხოების განმტკიცებაში. საქართველო აგრძელებს ნატოს მტკიცე მხარდაჭერის მისიაში (RSM) და ნატოს საპასუხო ძალებში (NRF) მონაწილეობას. საქართველო, როგორც შავი ზღვის უსაფრთხოების არქიტექტურის განუყოფელი ნაწილი და ნატოს გაძლიერებული შესაძლებლობების (EOP) პარტნიორი, აქტიურად განიხილავს ალიანსთან თანამშრომლობის მიმართულებებს შავი ზღვის უსაფრთხოების განმტკიცების მიზნით.

2019 წელს იგეგმება ნატოსთან თანამშრომლობის ფარგლებში დაგეგმილი ღონისძიებების წარმატებით განხორციელება, მათ შორის:

- 2019 წლის წლიური ეროვნული პროგრამის თავდაცვის ნაწილის შემუშავება;
- ნატო-საქართველოს სწავლება 2019;
- ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტის კონფერენცია 2019;
- ნატოს სამხედრო კომიტეტის ვიზიტი;
- ნატოს გენერალური მდივნის ვიზიტი;
- ნატოს შემფასებელთა ჯგუფის ვიზიტები;
- მზადყოფნის ცენტრის კონცეფციის შემუშავებაზე მუშაობა.

ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტი - საქართველო განაგრძობს ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტით განსაზღვრული მხარდაჭერის სრულ გამოყენებას, რაც მიმართულია ქვეყნის თავდაცვის შესაძლებლობების განვითარების, მდგრადობის გაძლიერების, ნატოსთან თავსებადობის ამაღლებისა და საქართველოს ალიანსში განწევრიანების პროცესის ხელშეწყობისკენ. ნატოს შტაბ-ბინასთან, წევრ და პარტნიორ ქვეყნებთან აქტიური თანამშრომლობით, საქართველომ პაკეტის წარმატებით განხორციელების მიზნით უზრუნველყო ნატოს 27 წევრი და 2 პარტნიორი ქვეყნის ჩართულობა. ნატოს წევრი და პარტნიორი ქვეყნის 21 მუდმივი და 20 დროებითი ექსპერტის მხარდაჭერით, განხორციელების აქტიურ ფაზაშია ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტის ფარგლებში განსაზღვრული 14 ინიციატივა.

თავდაცვისა და უსაფრთხოების შესაძლებლობების აღმშენებლობის (DCB) ნდობის ფონდი მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია, სადაც საქართველოსთან აქტიური თანამშრომლობით ნატოს წევრი და პარტნიორი ქვეყნების მიერ პაკეტის წარმატებით განხორციელების მხარდასაჭერად მოხდა 2.3 მილიონ ევროზე მეტის თავმოყრა.

საქართველომ, ნატოს წევრებისა და პარტნიორებისთვის ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტის განხორციელების პროცესში დაგროვილი საუკეთესო გამოცდილების და პრაქტიკის გაზიარების მიზნით, წარმატებით ჩაატარა ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტის კონფერენცია 2017 და 2018 წლებში. აღსანიშნავია, რომ საქართველო ნატოსთან თანამშრომლობის მიმართულებით არა მხოლოდ დახმარების მიმღებია, არამედ ახდენს მიღებული გამოცდილების აქტიურ გაზიარებას. საქართველოს მიერ ტრანსფორმაციის პროცესში მიღწეული წარმატების დემონსტრირება შედგა ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტის კონფერენციის დროს 2018 წელს, როდესაც ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტი ორივე მხარის მიერ აღიარებულ იქნა, როგორც სამაგალითო მიდგომა თავდაცვისა და

უსაფრთხოების შესაძლებლობების აღმშენებლობის ინიციატივის ძალისხმევით. ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტის ინიციატივების შემუშავებისა და განხორციელების პროცესის ფარგლებში მიღებული გამოცდილების შედეგად, საქართველომ ნატოს მხარდაჭერით აქტიურად დაიწყო ექსპერტიზის გაზიარება თავდაცვისა და უსაფრთხოების შესაძლებლობების აღმშენებლობის (DCB) ინიციატივის მიმღებ სხვა ქვეყნებთან (იორდანია, მოლდოვა, ტუნისი და სხვა). ასევე, საქართველო გეგმავს გამოცდილების გაზიარებას ერაყისთვის. გარდა ამისა, ნატოს სხვადასხვა პროგრამების ფარგლებში საქართველომ ექსპერტიზა უკრაინასაც გაუზიარა.

2019 წელს, საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო გააგრძელებს პარტნიორ ქვეყნებთან გამოცდილების გაზიარებას და პაკეტით განსაზღვრული მიზნებისა და ვალდებულებების განხორციელებას, რაც კიდევ უფრო გააღრმავებს საქართველოს თავდაცვის ძალების ტრანსფორმაციის პროცესს და უზრუნველყოფს ნატოსთან თავსებადი სისტემების, პროცედურებისა და პრაქტიკის დანერგვას. აღნიშნული თავის მხრივ, უზრუნველყოფს ინიციატივებით განსაზღვრული საბოლოო მიზნების მიღწევას.

ევროკავშირი - საქართველო-ევროკავშირის დინამიური ურთიერთობების კვალდაკვალ, ინტენსიურად ვითარდება ევროკავშირთან თანამშრომლობა უსაფრთხოებისა და თავდაცვის სფეროში.

საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო ხელს უწყობს საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმებისა და ასოცირების დღის წესრიგის ეფექტურად განხორციელებას აღებული ვალდებულებების წარმატებით შესრულების გზით. 2019 წელს გაგრძელდება ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებისა და 2017-2020 წლების ასოცირების დღის წესრიგის ფარგლებში თავდაცვის სამინისტროს მიერ აღებული ვალდებულებების შესრულება. ამ კუთხით, აქცენტი გაკეთდება ერთიანი უსაფრთხოებისა და თავდაცვის პოლიტიკის (CSDP) ფარგლებში ევროკავშირის მისიებში საქართველოს მონაწილეობაზე, კიბერუსაფრთხოებისა და სტრატეგიული კომუნიკაციების მიმართულებებზე, დაჭრილ და დაშავებულ სამხედრო მოსამსახურეთა მხარდაჭერაზე, გენდერული თანასწორობის საკითხებზე, უსაფრთხოებისა და თავდაცვის სფეროში ევროკავშირის ახალ ინიციატივებში ჩართვის მოძალაობების განსაზღვრაზე, ერთიანი უსაფრთხოებისა და თავდაცვის პოლიტიკის ფარგლებში საქართველო-ევროკავშირის სამუშაო გეგმის იმპლემენტაციასა და აღმოსავლეთ პარტნიორობის უსაფრთხოების, ერთიანი უსაფრთხოებისა და თავდაცვის პოლიტიკის და სამოქალაქო თავდაცვის პანელის ფარგლებში დაგეგმილ აქტივობებში მონაწილეობაზე.

თანამშრომლობის მნიშვნელოვან ფორმატს წარმოადგენს ევროკავშირ-საქართველოს სტრატეგიული დიალოგი უსაფრთხოებისა და თავდაცვის საკითხებზე. აღნიშნულ ფორმატში, გაგრძელდება აქტიური დიალოგი ისეთ საკითხებთან დაკავშირებით, როგორცაა: ევროკავშირში უსაფრთხოებისა და თავდაცვის სფეროში არსებული სიახლეები, სტრატეგიული კომუნიკაციების გაუმჯობესება, ჰიბრიდულ საფრთხეებთან ბრძოლა, უსაფრთხოების სექტორის შესაძლებლობების განვითარება და ა.შ.

საქართველოს ევროკავშირში ინტეგრაციის საგზაო რუკის ფარგლებში, 2019 წელს გაგრძელდება თავდაცვის სამინისტროს მიერ განსაზღვრული ოთხი პრიორიტეტული

მიმართულებით ინტენსიური მუშაობა. აღნიშნული მიმართულებები მოიცავს ერთიანი უსაფრთხოებისა და თავდაცვის პოლიტიკის ფარგლებში ევროკავშირთან თანამშრომლობას და ევროკავშირის ეგიდით წარმოებულ კრიზისების მართვის მისიებში მონაწილეობას, კიბერუსაფრთხოებას, სტრატეგიულ კომუნიკაციებს, თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროში მუდმივი სტრუქტურირებული თანამშრომლობის (PESCO) პროექტებში მონაწილეობის შესაძლებლობას.

2019 წელს თავდაცვის სამინისტრო გააგრძელებს აღმოსავლეთ პარტნიორობის დოკუმენტის, „20 შედეგი 2020 წლისთვის“ ფარგლებში განსაზღვრული ღონისძიებების განხორციელებას.

ევროკავშირის სადამკვირვებლო მისია საქართველოში (EUMM) - საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო გააგრძელებს აქტიურ თანამშრომლობას საქართველოში ევროკავშირის სადამკვირვებლო მისიასთან (EUMM) გაფორმებული ურთიერთგაგების მემორანდუმის ფარგლებში და ხელს შეუწყობს მის ეფექტურ ფუნქციონირებას.

ეუთო (OSCE) - გაგრძელდება ეუთოსთან 2014 წლის აპრილში ხელმოწერილი მემორანდუმის („მცირე და კონვენციური შეიარაღების დასაწყობების პროგრამის შესახებ“) ფარგლებში ვადაგასული და გამოუსადეგარი სამხედრო შეიარაღების დემილიტარიზაციის პროცესი, საიდანაც წარმატებით განხორციელდა დემილიტარიზაციის ორი ეტაპი. 2019 წლის განმავლობაში მოხდება „მცირე და კონვენციური შეიარაღების დასაწყობების პროგრამის შესახებ“ მემორანდუმის განახლებისა და დემილიტარიზაციის მე-3 ეტაპის განხილვისა და ინიცირების მიზნით ეუთოსთან შესაბამისი კონსულტაციების გამართვა. გაგრძელდება საქართველოს მიერ ეუთოში ყოველწლიური გაცვლითი ინფორმაციის გავრცელება. კერძოდ, საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ მოხდება ყოველწლიური გასავრცელებელი ინფორმაცია გასულ წელს საქართველოს მიერ განხორციელებული მცირე და მსუბუქი შეიარაღების იმპორტისა და ექსპორტის შესახებ; ჩვეულებრივი შეიარაღებისა და ტექნიკის ტრანსფერების (იმპორტ-ექსპორტი) შესახებ; თავდაცვის დაგეგმვისა და სამხედრო ბიუჯეტის შესახებ, სამხედრო პოლიტიკურ ასპექტებთან დაკავშირებული ქვეყის კოდექსის შესახებ; ვენის 2011 წლის დოკუმენტისა და ევროპაში ჩვეულებრივი შეიარაღებული ძალების შესახებ; ქვეითსაწინააღმდეგო ნაღმების შესახებ და სხვა. ამასთან, „ღია ცის“ ხელშეკრულების ფარგლებში გაგრძელდება თანამშრომლობა წევრ ქვეყნებთან, რომლის მიზანია წევრ სახელმწიფოებს შორის სადამკვირვებლო ფრენების განხორციელება ხელშეკრულებით განსაზღვრული ვკოტების შესაბამისად. 2019 წელს მოხდება საქართველოს მიერ აქტიური და პასიური ვკოტის გამოყენება.

გაერო (UN) - 2019 წლის განმავლობაში გაგრძელდება საქართველოს მიერ გაეროში ისეთი ყოველწლიური ინფორმაციის გავრცელება, როგორცაა: ინფორმაცია კონვენციური იარაღის იმპორტ-ექსპორტის შესახებ; სამხედრო ხარჯების შესახებ; ჩვეულებრივი იარაღის მეტისმეტი დაზიანების მიმყენებელ ან განურჩეველი მოქმედების სახეობათა გამოყენების აკრძალვის ან შეზღუდვის შესახებ 1980 წლის კონვენციის მეორე და მეხუთე ოქმების ანგარიშები და ა.შ. გარდა ამისა, განხილული იქნება გაეროს სამშვიდო ოპერაციებსა და მისიებში, გაეროს შტაბ-ბინაში გამოცხადებულ ვაკანსიებზე ქართველი ოფიცრების წარგზავნის შესაძლებლობა.

თავდაცვის სამინისტრო გააგრძელებს თანამშრომლობას **სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის თავდაცვის მინისტრიალის ინიციატივის (SEDM)** ფარგლებში. **ნოთელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტთან (ICRC)** მჭიდრო თანამშრომლობით გაგრძელდება საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართლის პრინციპების დანერგვის პროცესი საქართველოს თავდაცვის ძალებში. მნიშვნელოვანია, რომ გავაგრძელებთ მუშაობას კომიტეტთან 90-იანი წლებისა და 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის შედეგად უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა და დაუდგენელ გარდაცვლილ პირთა იდენტიფიცირების კუთხით.

6.2. საერთაშორისო სწავლება

თავდაცვითი შესაძლებლობების შემდგომი განვითარებისა და წარმატებული საერთაშორისო თანამშრომლობის დემონსტრირების მიზნით, მნიშვნელოვანია საქართველოში ჩატარებული საერთაშორისო სწავლებები. ამ მხრივ განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს სწავლება „**ღირსეული პარტნიორი**“ (Nobel Partner) და სწავლება „**მებრძოლი სული**“ (Agile Spirit-2018). 2019 წლის სწავლება „**მტკიცე სული**“ მოიცავს როგორც სამეთაურო-სამტაბო კომპონენტს, ასევე სავლელ წვრთნებს ქვედანაყოფების ჩართულობით როგორც აღმოსავლეთ, ისე დასავლეთ საქართველოს პოლიგონებსა და სასროლეთებზე. სწავლება წარმართება ერთდროულად 4 ლოკაციაზე. სწავლების სცენარში გათვალისწინებულია რეაგირება ხმელეთზე, ზღვასა და ჰაერში, ასევე, კიბერსივრცეში არსებულ საფრთხეებზე. სწავლებაში ინტეგრირებულია სამთო მომზადების ელემენტებიც.

2019 წლის მარტში საქართველო რიგით მეორე ნატო-საქართველოს (NATO-GEO EX 2019) სიმულაციურ სწავლებას უმასპინძლებს, რომლის ფარგლებშიც საქართველო სწავლების წარმმართველი ოფიცერია (ODE). . 2019 წელს დაგეგმილია საერთაშორისო სწავლება „**ლოჯისტიკური განვითარება 2019**“ (LOGDEV – 19). მნიშვნელოვანია საერთაშორისო სწავლებები ისეთი მიმართულებით, როგორცაა: სამთო, საზღვაო, კიბერ და სტრატეგიული კომუნიკაციების სფეროები.

6.3. საერთაშორისო მისიები

მტკიცე მხარდაჭერის მისია - საქართველო ჩართულია ავღანეთში ნატოს მტკიცე მხარდაჭერის მისიაში (RSM) 870 სამხედრო მოსამსახურით და აგრძელებს მისიაში მონაწილეობას ძალების არსებული რიცხოვნობით.

ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკაში ევროკავშირის საწვრთნელი მისია (EUTM RCA) - მისიის მეორე მანდატის ფარგლებში ქართული მხარე გეგმავს ოცეული მონაწილეობის გაგრძელებას იგივე რიცხოვნობით (35 ს/მ) 2020 წლის სექტემბრამდე.

მალის რესპუბლიკაში ევროკავშირის საწვრთნელი მისია (EUTM Mali) - მისიის მეოთხე მანდატის ფარგლებში ქართული მხარე წარმოდგენილი იქნება 2020 წლის მაისამდე შტაბის ერთი ოფიცრით.

ნატოს საპასუხო ძალები (NRF) - საქართველოს თავდაცვის ძალების მეორე ქვეითმა ასეულმა წარმატებით გაიარა შესაბამისი პროცედურები ნატოს ოპერატიული შესაძლებლობების

კონცეფციის შეფასებისა და უკუკავშირის პროგრამის (OCC E&F) ფარგლებში და მზად იქნება 2019 წლიდან მონაწილეობა მიიღოს NRF 2019-ში.

6.4. ორმხრივი და მრავალმხრივი თანამშრომლობა

ორმხრივი ურთიერთობები - ამჟამად თავდაცვის სამინისტროს ორმხრივი ურთიერთობები 24 პარტნიორ ქვეყანასთან აქვს (აშშ, დიდი ბრიტანეთი, გერმანია, ლიეტუვა, ლატვია, ესტონეთი, პოლონეთი, თურქეთი, რუმინეთი, ბულგარეთი, საფრანგეთი, იტალია, ჩეხეთი, უნგრეთი, საბერძნეთი, შვედეთი, ფინეთი, დანია, ნორვეგია, უკრაინა, აზერბაიჯანი, სომხეთი, კანადა, ისრაელი).

პარტნიორ ქვეყნებთან თანამშრომლობის სფეროების განსაზღვრა ხდება თავდაცვის რეფორმების პრიორიტეტებიდან და საჭიროებებიდან გამომდინარე. მომავალი წლისთვის ყურადღება გამახვილდება ინსტიტუციურ განვითარებაზე და პარტნიორებთან ისეთ სფეროებში თანამშრომლობაზე როგორცაა: განათლება, ტოტალური თავდაცვა, კიბერუსაფრთხოება, საინჟინრო და ლოჯისტიკური შესაძლებლობების გაუმჯობესება.

კიდევ უფრო მრავლისმომცველი გახდა პარტნიორობა ჩვენ სტრატეგიულ პარტნიორთან, ამერიკის შეერთებულ შტატებთან. 2016 წელს ხელი მოეწერა უსაფრთხოების სფეროში თანამშრომლობის ჩარჩო დოკუმენტს 2016-2019 წლებისთვის, რომელიც მიზნად ისახავს ტერიტორიული თავდაცვითი შესაძლებლობების განვითარებას, რეფორმების ხელშეწყობას, ნატოსთან თავსებადობის ამაღლებას და საერთაშორისო მისიებში მონაწილეობისთვის შესაძლებლობების გაუმჯობესებას. დოკუმენტი განახლდება და უფრო ყოვლისმომცველი გახდება 2019 წელს.

აშშ-ის მიერ მხარდაჭერილი საქართველოს თავდაცვის მზადყოფნის პროგრამა (GDRP) დასრულდება 2021 წელს და მთლიანობაში, უზრუნველყოფს არა მხოლოდ ტაქტიკური დონის საბრძოლო ქვედანაყოფების (ბატალიონი, ასეული) საბრძოლო მზადყოფნის ამაღლებას, არამედ სამანევრო ბატალიონების დაკომპლექტების, წვრთნის, აღჭურვის და ძალების შენარჩუნების მდგრადი ინსტიტუციური შესაძლებლობების განვითარებას. ამასთან, GDRP-ის შედეგად საქართველოს თავდაცვის ძალებში ჩამოყალიბდება მზადყოფნის ინსტიტუციონალიზებული სისტემა.

2019 წელს აშშ-თან თანამშრომლობით საგარეო სამხედრო დაფინანსების ფარგლებში აქტიურად გაგრძელდება საბრძოლო მომზადების ახალი ცენტრის სრულყოფა და საქართველოს თავდაცვის ძალების ტაქტიკური აღჭურვილობის მოდერნიზაცია.

დინამიურად ვითარდება საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თანამშრომლობა გერმანიასთან, საფრანგეთთან და დიდი ბრიტანეთთან. გერმანულ მხარესთან განხორციელდა სამინისტროებს შორის სამხედრო-პოლიტიკური დიალოგის ფორმატის ამოქმედება. მიმდინარეობს მუშაობა საფრანგეთთან მსგავსი მექანიზმის ჩამოყალიბების საკითხზე. ასევე, ახალ ფაზაში გადავიდა ფრანგულ მხარესთან თანამშრომლობა საჰაერო თავდაცვის საკითხებზე. თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროში წარიმართება საქმიანობა სამხრეთ - საქართველო-გერმანია-საფრანგეთის - ფორმატში.

გარდა ამისა, დიდი მნიშვნელობა ენიჭება რეგიონის ქვეყნებთან დაბალანსებული ურთიერთობების წარმოებას და პარტნიორობის მრავალმხრივი ფორმატების გამოყენებას. გაგრძელდება აზერბაიჯანი-საქართველო-თურქეთის სამხრივი თანამშრომლობის ფორმატის ფარგლებში სტრატეგიული და სამუშაო დონეზე რეგულარული შეხვედრები, რომლებიც ემსახურება რეგიონალური უსაფრთხოების განმტკიცებას.

„Nordic-Baltic“ ფორმატში საქართველოს ჩართვაზე აქტიური მუშაობა 2016 წლიდან დაიწყო და მიღწეულ იქნა ქართული მხარის ჩართულობა. 2019 წელს თავდაცვის სამინისტრო აღნიშნულ ფორმატში გააღრმავებს პრაქტიკულ თანამშრომლობას, რომლის ფარგლებში განსაკუთრებული აქცენტი გაკეთდება ტოტალური თავდაცვის მიმართულებით მუშაობაზე.

7. სამეცნიერო კვლევა და სამხედრო მრეწველობა

სამეცნიერო კვლევა და სამხედრო მრეწველობის განვითარება საქართველოს თავდაცვის სისტემის განვითარებისა და მოდერნიზაციის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან შესაძლებლობას წარმოადგენს. 2019 წელს ყურადღება გამახვილდება სსიპ სახელმწიფო სამხედრო სამეცნიერო-ტექნიკური ცენტრ „დელტას“ საწარმოო სიმძლავრეების გაზრდაზე და ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებაზე. მეტი ძალისხმევა იქნება მიმართული ექსპერიმენტული მოდელების შექმნაზე შემდგომში ექსპორტის გაზრდის მიზნით. ამასთან, დაგეგმილია რამდენიმე მნიშვნელოვანი აქტივობა, რომელთაგანაც აღსანიშნავია შემდეგი:

- ჯავშანუილეთებისა და ჩაფხუტების წარმოება;
- ჯავშანმანქანა „დიდგორის“ შემდგომი დახვეწა და განვითარება ისეთი საბრძოლო და მხარდამჭერი ფუნქციების შესასრულებლად, როგორცაა: კავშირგაბმულობა, სამედიცინო, სახანძრო, სადაზვერვო (ISR) და საცეცხლე მხარდაჭერა (მობილური ნაღმტყორცნი);
- დისტანციური ცეცხლის მოდულის შემუშავება და მიზნის იდენტიფიკაციის, ავტომატური მიდევნებისა და სტაბილიზაციის სისტემის შექმნა;
- უპილოტო ვერტმფრენის პლატფორმისა და სეტყვა-საწინააღმდეგო რაკეტის შემუშავება;
- ვადაგასული, გამოუყენებელი საბრძოლო მასალების, იარაღისა და სამხედრო ტექნიკის დახარისხება, შეფასება, უტილიზაცია, ფეთქებადი ნივთიერებების გადამუშავება, სამეცნიერო-კვლევითი და საცდელ-საკონსტრუქტორო, საწარმოო-ტექნოლოგიური სამუშაოები, ჰუმანიტარული განადმევითი საქმიანობის განხორციელების უზრუნველყოფა-კოორდინაცია;
- ჯავშანმანქანა „დიდგორის“ მოდულური პლატფორმისთვის ახალი, სხვადასხვა მოდულების შექმნის მიმართულებით მუშაობის გაგრძელება;
- საარტილერიო სისტემების მოდერნიზაციაზე მუშაობის გაგრძელება;
- ახალი წარმოების მშენებლობის გაგრძელება და ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება.

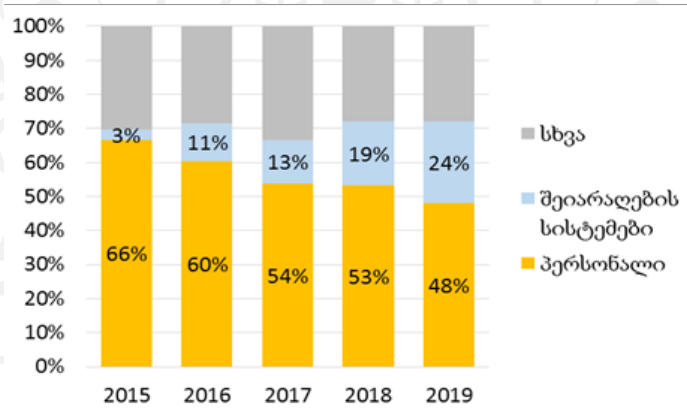
8. თავდაცვის რესურსების მართვა

ტოტალური თავდაცვის მოთხოვნები, უწყებათაშორისი თანამშრომლობის მაღალ ხარისხთან ერთად, მოითხოვს თავდაცვის მიზნებისთვის გამოყოფილი რესურსების ეფექტიან განაწილებას. ქვეყნის დონეზე რესურსების კოორდინირებული გამოყოფა ხელს უწყობს მაღალი სინერგიული ეფექტის მიღებას.

2015-2019 წლებში თავდაცვის სამინისტროში განხორციელებული სტრუქტურული და ორგანიზაციული რეფორმების შედეგად, 66%-დან 48%-მდე შემცირდა პერსონალის ხარჯები და დაზოგილი ფინანსები თავდაცვის შესაძლებლობების შექმნაზე გადანაწილდა. შედეგად, 24%-მდე გაიზარდა შეიარაღების სისტემების შესყიდვების ხარჯი (იხ. გრაფიკული გამოსახულება №2).

2019 წელს საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს თავდაცვის ძალების გენერალური შტაბის J-5-სტრატეგიული დაგეგმვის დეპარტამენტში გაძლიერდება რესურსების მართვის განყოფილება. მიმდინარე წელს ძალისხმევა მიმართული იქნება GDRP-ს შედეგების გაანალიზებასა და ბიუჯეტისთვის მოთხოვნების შემუშავებაზე, რათა დაიხვეწოს მოთხოვნების ფინანსური ანალიზის მოდელი.

რესურსების მართვის სისტემის დახვეწა გულისხმობს შესაბამისი ქვე-პროგრამების შემუშავებას, რესურსების სწორ ანალიზსა და ბიუჯეტირებას და შესაბამისად, წვრთნებისა და ოპერაციების ეფექტურ განხორციელებას.

დიაგრამა №2: საქართველოს თავდაცვის ბიუჯეტის პროცენტული თანაფარდობა

თავდაცვის სამინისტროში შემუშავდა და დამტკიცდა „შეიარაღების სისტემების შესყიდვების სტრატეგია 2019-2025 წლების“ დოკუმენტი, რომელიც თავდაცვის შესაძლებლობების ძირითად მიმართულებებზე დაყრდნობით განსაზღვრავს გრძელვადიანი შეიარაღების სისტემების შესყიდვებს. თავდაცვის მიზნებისთვის გამოყოფილი ფინანსური რესურსების გადანაწილება განხორციელდება „შეიარაღების სისტემების შესყიდვის სტრატეგია 2019-2025“-ისა და თავდაცვის პროგრამების სახელმძღვანელოთი დადგენილი პრიორიტეტების მიხედვით ეროვნული თავდაცვის სტრატეგიის მოთხოვნებთან შესაბამისობაში.

ამასთან, თავდაცვის ბიუჯეტი, მიუხედავად იმისა, რომ ამჟამად აკმაყოფილებს ნატოს მოთხოვნას მშპ-ს მინიმუმ 2%-ის გამოყოფის შესახებ არსებული საფრთხეებისა და უსაფრთხოების გარანტიების არარსებობის პირობებში, საჭიროებს მნიშვნელოვან ზრდას აღებული ვალდებულებებისა და ტოტალური თავდაცვის მოთხოვნების შესასრულებლად.

Minister's Directives

2019

CONTENTS

Foreword by the Minister of Defence of Georgia	31
1. Total Defence	32
1.1. Interagency Cooperation	33
1.2. Mission Command	33
1.3. Reserve and Mobilization	34
1.4. Compulsory Military Service	34
1.5. Recruitment and Retention	34
1.6. Information and Psychological Defence: Strategic Communications and Public Awareness	35
2. Defence Capabilities	36
2.1. Maneuver Capabilities-Georgia Defence Readiness Program (GDRP)	36
2.2. Air Defence and Aviation Capabilities	36
2.3. Anti-Armor Capabilities	36
2.4. Engineering (Counter Mobility) Capabilities	37
2.5. Artillery Capabilities	37
2.6. Special Operation Forces	37
2.7. Logistical Sustainment Capabilities	37
2.8. Command, Control, Communications, Computer, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (C4ISR)	37
2.9. Intelligence Capabilities	37
2.10. Cyber security	38
3. Military Training, Education and Professional Development	39
3.1. Military Training	39
3.2. Professional Military Education	39
3.3. Professional Development - LEPL Defence Institution Building School (DIBS)	40
3.4. Integration of Gender Perspective	40
3.5. Building Integrity and Strengthening Anti-corruption Environment	41
4. Force Sustainment	41
4.1. Integrated Resource Management System	41
4.2. Training Management	41
4.3. Human Resource Management	42
4.4. Logistics Support	42
4.5. Readiness Reporting	43
4.6. Lessons Learned	43
4.7. Infrastructure Development	44
4.8. Procurement Reform	44
4.9. Medical Development	44
5. Healthcare, Social Support and Remuneration	45
6. International Cooperation	46
6.1. International Organizations	46
6.2. International Training	48
6.3. International Missions	49
6.4. Bilateral and Multilateral Cooperation	49
7. Science and Defence Industry	50
8. Defence Resources Management	51

FOREWORD BY THE MINISTER OF DEFENCE OF GEORGIA

Georgia must have defence forces with a high level of combat readiness, sustainable state institutions and a united society committed to national defence to overcome regional and international challenges. Euro-Atlantic integration remains a high priority since it will enhance our security along with improving democratic institutions and the well-being of the population.

On the way to a solid national defence institution with focus on Euro-Atlantic integration, we have elaborated a new approach, which embodies strategic readiness. A principle goal of **strategic readiness** is the development of sustainable territorial defence force and capabilities compatible with NATO standards in order to perpetually ensure readiness of Georgia for alliance membership.

In order to respond to the threats posed to the security of Georgia, we have started elaborating the total defence system, which will become the firm foundation for defending our democracy, sovereignty and territorial integrity. In order to institutionalize the total defence concept, its content and principles will be reflected in the National Defence Strategy document, which will initiate plans for achieving total defence goals to be defined in the National Defence Preparedness Plan.

Considering international experience and the complexity of hybrid challenges posed to the security of Georgia, in 2019 major attention will be given to the Georgian Defence Force preparedness in the hybrid environment. For this purpose, 2019 will be announced as the **“Year of Cyber security”** and cyber security capability development will be set as a major priority.

It is obvious that defence capability development is impossible without appropriate funding and rational distribution of resources. In 2019, we will continue improving results achieved during the reforms conducted in 2016-18. This implies adherence to NATO standards in allocation of minimum 2% of gross domestic product for defence budget, a carefully balanced resourcing of personnel related expenditures, and the application of a minimum of 20% of the defence budget for defence acquisition purposes.

Levan Izoria

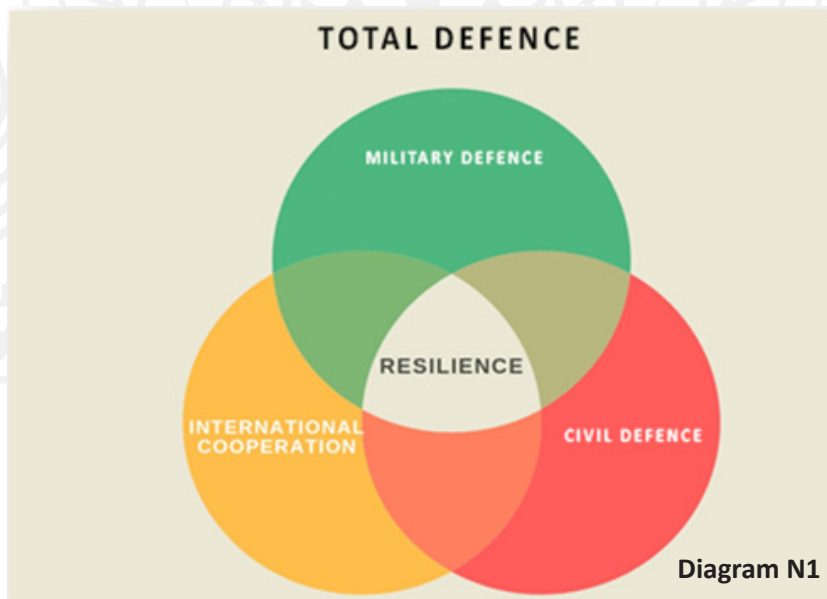

1. TOTAL DEFENCE

Taking into consideration the challenges and threats facing Georgia, the Ministry of Defence (MoD) initiated organization of our country's national defence based on a **Total Defence Concept** and has made significant steps towards achieving goals outlined in this concept.

The purpose of the total defence is to ensure establishment of certain mechanisms during the peacetime, which will be used for quick and effective mobilization of the country in case of aggression. In the total defence system, defence will be ensured by joint and coordinated application of national resources and implies providing support for the defence forces, provision of public safety and ensuring the continuity of the vital societal functions by relevant state agencies. Therefore, total defence requires appropriate distribution of duties and responsibilities between defence forces, state agencies and the general population that enables the defence forces to better concentrate on their missions and ensures the effective distribution of forces in accordance with the predetermined procedures and plans.

The effective functioning of the total defence system is the basis for the state **resilience**, which implies the ability to overcome the crisis situation and sustain the continuity of the vital function and services. Along with the military defence and civil defence, the key element of the state resilience is the **enhanced international cooperation**.

The conceptual framework of the total defence system is defined by **the National Defence Strategy (NDS) 2020-2030**, whereas specific activities and procedures for its implementation will be outlined in the National Defence Preparedness Plan (NDPP), which will be elaborated in the course of 2019. National Defence Strategy will become the basis for the long-term strategic planning process in a defence area and it will be completed by the first quarter of 2019. The strategy ensures establishment of certain mechanisms during peacetime, which

will be used for quick and effective mobilization of the country in case of aggression. After the document enters into force, provision of state defence will be possible by joint and coordinated application of the national resources. At the same time, the continuity of the vital functions and services for the general population will be ensured during war and peacetime.

National Defence Preparedness Plan serves for implementation of the goals outlined in the Defence Strategy. It represents the national defence planning organizational document, which in the event of war combines the action plans of the MoD, Defence Forces and other state agencies responsible for the defence.

In 2019, along with the elaboration of the National Defence Strategy and National Defence Preparedness Plans, the MoD continues to implement and support all the events that are major elements for the development of the total defence system.

1.1. INTERAGENCY COOPERATION

As it has been mentioned above, while developing total defence system major attention is given to the accurate determination of roles of various state agencies necessary to ensure security of the nation, exact planning of the resources as well as their coordinated and effective use.

Therefore, it is critically essential to achieve greater coordination and cooperation with other state bodies. Accordingly, in 2019 the National Defence Strategy 2020-2030 document will be approved within the whole of a government framework, i.e. the National Security Council. Based on this document, necessary action plans and a comprehensive national preparedness defence plan will be developed. Consequently, within the NDPP, the development of agency-level action (preparedness) plans will be coordinated by the MoD.

To achieve a high level of interaction among government agencies, interagency exercises are of utmost importance. Following the lessons learned from “DIDGORI 2018” strategic interagency exercise, we will conduct “DIDGORI 2019”, which aims improvement of interaction and coordination between the state agencies during crisis or wartime situations. We also plan an interagency command and staff training exercise “INFO 2019”, which aims at improving coordination among the MoD sub-units and various state agencies, developing actions of the main and supporting elements in hybrid environment and having joint information policy in the situations of emergency or war.

1.2. MISSION COMMAND

Mission Command is a force multiplier that ideally suits our army designed to enable our forces to confidently respond with quick, lethal, and decisive action when engaged in combat. Mission Command implies establishing a high level of understanding and trust between commanders and subordinates that enables them to plan, coordinate and carry-out decentralized execution of tasks necessary to achieve mission success. To improve effectiveness of our defence forces, implementation of a mission command culture must be inculcated in the Georgian Defence Forces (GDF).

This multiyear initiative will eventually touch and influence all organizational processes throughout the MoD and GDF. In 2019, key areas to focus will be instilling the essence and raising awareness on mission command culture throughout the force, as well as the development of doctrines and other necessary documents required for implementation of the mission command philosophy and education within all levels of the defence force on the principles of mission command.

1.3. RESERVE AND MOBILIZATION

The successful start of the National Guard pilot project in 2018 initially included formation of two light infantry companies at Batumi and Telavi. This marks the beginning of a totally new concept for our territorial reserve forces that has significant implications for our national defence plan as well as support for civil emergency operations.

We will continue developing two companies formed in 2018 and necessary infrastructure to further spread this concept to other regions and develop the territorial component of the active reserve. Priority will be given to forming two more active reserve companies in Saguramo and Poti by late 2019. Formation of these additional units is a part of long-term plan that is currently under implementation and will be extended to other regions as well.

We will also develop plans to further expand use of the Specialists Reserve Program with designation of selective positions within the active force units for specialty reservists. This is especially useful for technical skill specialties that are difficult to acquire while reservists undergo personnel training.

The development of an electronic database that will include pertinent information on all persons eligible for mobilization is underway and will enable users to search and easily access information that may be needed in time of crisis or war. It also serves as a useful tool for recruiting efforts for the active and reserve forces.

1.4. COMPULSORY MILITARY SERVICE

The draft defence code incorporates a new vision for expanded compulsory service within the Georgian Defence Forces. It is envisioned that conscripts will be incorporated into military units and provided with necessary basic combat training and necessary technical skills to enable them to operate effectively as part of their assigned unit. Our conscripts will be trained in accordance with the regular military service standards, which will generate a spirit of military camaraderie and encourage enlisting in either regular or reserve force.

1.5. RECRUITMENT AND RETENTION

Attracting and retaining quality personnel for the Georgian Defence Forces is one of our highest priorities. Following detailed analysis of issues impeding our efforts to adequately accomplish this key task, we will initiate action in 2019 in four principle areas:

- Important measures will be implemented in terms of developing career transition system. Specifically, in 2019 we plan to develop and launch pilot project of new transition system model in accordance with best international practice and based on 2018 assessment and recommendations produced with the involvement of NATO experts. Military personnel participating in the system will be able to acquire civilian professional education that will help us to retain them in the Defence Forces on one hand and ensure their reintegration into civilian life after the end of their military careers on the other. Additionally, the program will create extra incentives for youth to serve in the military. Following implementation phase of the program, the MoD is actively continuing cooperation with the Ministry of Education, Science, Culture and Sports as well as other stakeholders.
- First, we will simplify and make more efficient the recruitment process by establishing recruiting stations in various parts of the country and two central processing centers, one in the East and the other in the West part of the country to expedite steps needed for induction of new soldiers.
- Second, we will significantly increase the number of NCO positions within the force to offer opportunity for progressive growth in all career fields.
- Third, we will initiate a multi-year plan to address military pay and benefits issues for all members of the Georgian Defence Forces.

1.6. INFORMATION AND PSYCHOLOGICAL DEFENCE: STRATEGIC COMMUNICATIONS AND PUBLIC AWARENESS

Strategic communications are critically important considering current threats and existing information environment. It implies informing properly the population regarding the progresses Georgia has achieved. These efforts are conducted with active support of NATO and various partner states.

To this end we will continue implementation of a public engagement project called “Our Army”. Within the scope of the project, visits are planned to public schools to provide information on the Georgian military and international partnership, enhance patriotic spirit and raise awareness of the necessity for a strong national defence.

To further raise public awareness, a pilot project will be launched to introduce a “Defence and Security” subject in the curriculum of 14 public schools. This course will provide students with knowledge on threats and challenges posed to the security of Georgia, regional and international security topics, Georgian Defence Force structures and tasks, as well as topics related to civil protection. If the project proves successful, it will be expanded to other schools too.

We will also continue hosting youth summer camps at the Manavi Military Base and LEPL General Giorgi Kvinitadze Cadet Military Lyceum.

2. DEFENCE CAPABILITIES

We intend to maintain a strong focus on providing the materiel capabilities our forces need to conduct combat operations. Using the NATO recommendation as a guide will allow us to devote a minimum budget allocation of 20% of the defence budget for development of defence capabilities.

2.1. MANEUVER CAPABILITIES-GEORGIA DEFENCE READINESS PROGRAM (GDRP)

Resulting from the reform of the maneuver forces in Eastern and Western Operational Commands brigade combat teams were created with a primary focus on increased capabilities of infantry battalions supported by combined arms battalions. During the year brigade units will be equipped by transportation means that will significantly increase their mobility. As a result, self-sufficiency level and a degree of autonomy of brigade combat teams will increase.

Under the aegis of the US a multi-year Georgia Defence Readiness Program is underway to fully equip the brigade infantry battalions with NATO weapons and combat systems, and ensure the GDF to maintain high readiness level. Procurement of necessary munitions coupled with renovation of the tank and fighting vehicles within each Combined Arms Battalions will be carried out in the near-term. The National Guard Battalions will continue to use legacy weapon systems in the near-term but will gradually transition to NATO weapons in time.

2.2. AIR DEFENCE AND AVIATION CAPABILITIES

Considering existing threats, more attention will be paid to enhancement of air defence capabilities with continuous help of our French partners. We will continue sustainment of adequate existing air defence systems. We are also embarking on a multi-year program to procure man-portable air defence systems for our defence forces. Georgia has transitioned to the second phase of cooperation with France and has signed essential agreement which ensures the continuation of air defence systems acquisition. Overall, these efforts will further facilitate incorporation into integrated NATO Command and Control system.

Additionally, modernization of seven UH1H helicopters in accordance with modern standards will be carried out through bilateral cooperation with the United States. Four AN-2 aircraft units will be renovated-repaired as well.

Meanwhile, we continue doctrinal development of state aviation and cooperation with the Georgian Civil Aviation Agency in accordance with the Georgian legislation.

2.3. ANTI-ARMOR CAPABILITIES

We will continue our development program for anti-armor systems through further acquisition of JAVELIN launchers, missiles and training aids from the United States that will enable the GDF to have the capability to inflict severe damage on armored formations of potential aggressor.

2.4. ENGINEERING (COUNTER MOBILITY) CAPABILITIES

We have reorganized our engineer units within our two Operational Commands to better meet increased modern combat engineering demands. Within the scope of the Substantial NATO-Georgia Package, the development of the framework for counter mobility capabilities is supported by the Federal Republic of Germany.

2.5. ARTILLERY CAPABILITIES

Reorganization of our artillery units within Brigade Combat Teams and Artillery Brigades implies a gradual transition to NATO standard artillery and fire direction and control systems. The high cost of this transition necessitates a long-term acquisition strategy that accounts for the total cost of ownership of these systems.

2.6. SPECIAL OPERATION FORCES

Considering the challenges facing Georgia, especially from the Russian Armed Forces' capabilities in hybrid warfare, special operations and asymmetric actions, and considering the requirements of NATO interoperability and participation in international missions and international exercises, we shall continue investing in substantial development of our Special Forces to ensure they are capable to combating and countering existing and potential threats.

2.7. LOGISTICAL SUSTAINMENT CAPABILITIES

Sustainment capabilities must be developed to enable GDF combat forces to sustain intensive combat and then organize prolonged resistance for an indeterminate period. This requires transport capabilities to rapidly move needed supplies, materials plus mobile repair and recovery capabilities. Medical capabilities must also be developed within the GDF to meet NATO doctrine for both Role 1 and Role 2 Medical Treatment Facilities.

2.8. COMMAND, CONTROL, COMMUNICATIONS, COMPUTER, INTELLIGENCE, SURVEILLANCE AND RECONNAISSANCE (C4ISR)

Efficient, secure communications and data transmission are critical on the modern battlefield. In 2019, we will focus on the infrastructure developments needed to establish a secure data network and, with the support of the United States, will continue to enhance our tactical signal equipment capabilities with near-term special emphasis on combat units involved in the GDRP. Notably, starting from 2019, the GDF will begin gradual adoption of C4ISR system.

2.9. INTELLIGENCE CAPABILITIES

The incorporation of Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance (ISTAR) concepts within the GDF ensures provision of required information to commanders to improve their situational awareness and consequent decision making.

ISTAR development will be focused on three general directions:

- Intelligence forces and assets - imply the capability development of tactical and operation unmanned aerial vehicles, signals intelligence, electronic intelligence, imagery intelligence, reconnaissance units, artillery intelligence, and human intelligence.
- Software support and platforms - imply the ISTAR system integration into joint C4ISR system and ensuring technical compatibility of intelligence sensors and intelligence targeting systems.
- Standard operational procedures - imply development of the operational-tactical level intelligence collector manual; indoctrinate the principle of “every soldier a sensor” within GDF and elaborating standard operational procedures to ensure integration of geospatial information at all levels.

2.10. CYBER SECURITY

In order to ensure stability of Georgia, and considering threats posed by cyber space, it is important to impose special attention to the development of cyber security direction. Cyber security is considered as a new operational domain. Therefore, 2019 has been declared as a Year of Cyber security in Georgian Defence Forces. During this year, we will elaborate a full-fledged cyber security strategy to counter the threats we face in this field. Moreover, it is obvious that assurance of cyber security is not the responsibility of the individual agency, but has to be considered in the context of the united national effort. The analysis of recent armed conflicts has demonstrated the necessity to establish and develop cyber reserve forces in the framework of Specialist Reserve. The Cyber Security Bureau has an utmost important role in this regard.

Implementation and further development of information security mechanisms represent basis for secure and robust functioning of the information systems of defence sphere. For this purpose, we plan to establish information security officer's institute and implement information security management system in all critical information system subjects of the defence sphere.

Awareness raising of civilian and military personnel of the defence sector on information security and cyber threats is a top priority of the Cyber Security Bureau. For this purpose, we will continue basic cyber security training for the MoD and Defence Forces with active involvement of wounded warriors as trainers.

In order to prevent and effectively respond to cyber incidents one of the key priorities of the Bureau is enhancement of current technical solutions and adoption of new capabilities. We plan to establish cyber laboratory that will focus on testing computer security incidents, analyzing vulnerabilities of command and control systems, etc.

Close international cooperation represents one of the important factors for the development of cyber security capabilities and ensuring cyber security in defence sphere. Full membership of the one of the projects of NATO Smart Defence initiative – Multinational Malware Information Sharing Platform (MN MISP) will become one of the most important steps in

deepening cooperation with NATO member and partner countries. Active participation in regional cyber exercises and conducting “Cyber Security International Intermarium Forum” under the auspices of MoD serves this purpose.

2.11. MILITARY POLICE

In order to develop military police capabilities, we will continue active cooperation with NATO and its member-states in the context of trainings and workshops. In this regard, Georgia has signed the memorandum with Italy’s Carabinieri Corps, which implies Georgia’s involvement in international peacekeeping operations and joint trainings and facilitates the compatibility with NATO military police standards.

3. MILITARY TRAINING, EDUCATION AND PROFESSIONAL DEVELOPMENT

3.1. MILITARY TRAINING

The training and education of the Georgian Defence Forces is the most important peacetime focus of the force. In 2019 academic year, we will expand and leverage the lessons learned from the GDRP and apply those lessons across the force to achieve a greater training and performance environment within all units. Our combat units must be able to move, shoot, and communicate with devastating lethality on a dispersed battlefield, requiring soldiers proficient in required individual skills and crews and gunners qualified on their systems.

Throughout 2019 academic year, development of the Combat Training Center (CTC) will include renovation of necessary facilities at Vaziani, Krtsanisi, Algeti and Norio, which will be used by the GDF, NATO and partner states’ personnel. The CTC with its interconnected diverse training areas, fully instrumented systems and highly realistic, live, constructive, virtual environment will support multinational exercises, pre-deployment trainings as well as NATO Allies and partners to conduct their own readiness oriented trainings on rotational bases. The CTC will also be supported by multimodal reception capability from Land and Air. In 2019, we will continue development of the Basic Combat Training Center, which, upon completion, will afford us the opportunity to increase our capacity to provide necessary initial military training for new inductees for both regular and reserve force as well as conscripted soldiers.

3.2. PROFESSIONAL MILITARY EDUCATION

Further development of the professional education program for senior officers will include expansion of the Command and Staff College (CSC) to enable sufficient numbers of Majors to receive the necessary education to prepare them as staff officers and potential commanders. Development of new courses will include a Sustainment Operations Course to qualify for and enhance the technical skills of our officers and a Senior Officer Retention Course to provide necessary education for Lieutenant Colonels who have not had the opportunity to attend CSC, but whose continued service within the GDF is essential.

During 2019 academic year, we will initiate a pilot “International Maneuver Captain Career Course” that will be taught exclusively in English. Initially, aiming for Georgian officers, the course will later become open for our partner country officers too.

Further enhancement of the curriculum within the NCO Academy is also essential, especially as we expand the number of NCO positions in the force. Major emphasis will be given to the NCO Command Staff Course and NCO Battle Staff Course, which will be conducted with the support of the US EUCOM Mobile Training Team.

As a result of the cooperation with foreign partners, the improvement of structure of the Davit Agmashenebeli National Defence Academy of Georgia will start in 2019 and will finish by the end of the year. The process aims at approximating the structure of the Academy with the structures of the NATO higher military education institutions. These changes will strengthen military component in the Academy management system enabling management of the structural units of the Academy to more effectively plan and run educational and administrative processes within subordinate structural units. At the same time, management structure of educational battalion courses will be improved and the Basic Military Officer Instructor Section will be established in accordance with military branch specialties. As a result, it will increase quality of independent management within the structural units of the Academy.

3.3. PROFESSIONAL DEVELOPMENT - LEPL DEFENCE INSTITUTION BUILDING SCHOOL (DIBS)

Strengthened Defence Institution Building School enables us to plan and conduct high level regional and local courses with participation of foreign experts. For the academic year 2019-2020 we will continue offering specialized short and long-term education and training courses and lecture series that engage Georgian MoD, Georgian Defence Force, civil and security sector personnel as well as foreign representatives in meaningful discussions. The school will continue to host NATO standardized training courses. Cooperation with Germany, especially with the Federal Academy for Security Policy (BAKS) is extremely important and for this purpose, in 2019 it is planned to conduct various high level events.

One of the major priorities of the DIBS School is to develop regional cooperation and share experience to the states of the region. Thus, the school will work on the development of the local and regional courses. The school will also undertake a project to develop distance learning courses that will further expand the scope of the institution and thus, provide different learning platforms for students.

3.4. INTEGRATION OF GENDER PERSPECTIVE

During 2019, implementation of gender equality policy will continue along with fulfillment of the obligations undertaken by National Action Plan 2016-2017 and UN Security Council Resolution on "Women, Peace and Security". In accordance with the initiative of gender equality monitoring group, section on sexual harassment was added to the military code of conduct that defines disciplinary action pertaining to sexual misconduct. Additionally, we will continue working on the Organizational Climate Survey and analyze assessment results and develop recommendations for follow-up changes to policy, procedures and training.

3.5. BUILDING INTEGRITY AND STRENGTHENING ANTI-CORRUPTION ENVIRONMENT

The MoD continues to actively participate in the Building Integrity program. In 2019, we will work with the UK to further develop the BI and Corruption Risk Reduction Course to harmonize it with the NATO BI curriculum. We will develop and integrate BI modules (aligned with the NATO BI curriculum) in military higher education and military professional development process. In addition, we will analyze fraud and corruption risk mapping tools and methodology and link it to the decision-making process, reflecting the MoD BI and AC Environment Monitoring Council functions.

4. FORCE SUSTAINMENT

As we improve our Defence Forces with both materiel and non-materiel capabilities development, we must develop and institutionalize activities and programs to build and sustain the high level of readiness soldiers and units attain. In these regards, it is particularly important to ensure that each unit undergoing the GDRP attains high level of US and NATO combat readiness standards. During 2019 three additional battalions shall undergo the program. The GDRP institutionalization is the major priority this year with the focus to improve and adopt systems in training management, human resource management, logistics support, resource management (RMS), readiness reporting (USERS), and lessons learned (LL) across the force that build readiness sustainment.

4.1. INTEGRATED RESOURCE MANAGEMENT SYSTEM

The continued development of the Integrated Resource Management System (IRMS) will enable dynamic availability of critical management data needed by leaders and management staff at all levels of the MoD and GDF. The resulting effect is that decision makers will have up-to-date knowledge of existing conditions within all organizations and units pertaining to:

- Total Asset Visibility (personnel and logistics)
- Life Cycle Management (personnel and equipment)
- Inventory Projection Analysis (personnel and equipment)
- Readiness Status Reporting
- Equipment Accountability Records
- Condition and Capacity Reports
- Financial Values and Long-Range Cost and Resource Planning

Completion of the IRMS will be phased over a three-year period with initial focus in 2019 on programs for Tables of Organization and Equipment (ToEs), Human Resource Management, Unit Personnel Readiness, Major Equipment Inventories, and Munitions and Infrastructure Management.

4.2. TRAINING MANAGEMENT

During 2019 the GDRP developed Training Management System and GDF Cyclic Training and Readiness Model will be adapted to actual conditions and instituted. This will ensure units

can plan and systematical allocate resources to sustain the operations/missions, training and recovery. This focus will be underlined by establishing Training Management policies and programs and the associated force-wide doctrine and regulations.

4.3. HUMAN RESOURCE MANAGEMENT

The implementation process of the measures initiated during past years, ensuring the effective management of human resource management in the MoD and General Staff will continue in 2019. This implies development of planning, implementation and assessment process of professional development programs available for the employees of the MoD and integrating professional development programs in individual career development plans by the end of 2019.

Aided by these tools and informed by the GDRP results we will develop and adapt long-term HRM policies, plans, programs, and structures. The analysis must be done to ensure Georgia can recruit, assign, manage and retain sufficient personnel for all tactical units to meet nationally-determined readiness requirements.

Meanwhile, in 2019 we will achieve full operational capability of the new Human Resources Management (HRM) automation system to support all personnel life-cycle management functions. The newly formed Military Personnel Management Center will be tasked to construct career development models for each military occupational specialty and functional area. The combination of an accurate and responsive automated HRM database, documented force structure (ToE) requirements and transparent professional and career development models will allow HRM specialists to assign the right people to the right job at the right time according to the current and future needs of the Georgian Defence Forces.

4.4. LOGISTICS SUPPORT

Logistics were a major focus in 2018 and we had finalized a comprehensive action plan that provides a roadmap for continual improvement over the upcoming years. Specifically, in 2019, we will focus on reorganizing our logistics structures, revamping our processes and empowering logisticians at all levels to make critical decision needed to ensure adequate sustainment support for all of our forces. Importantly, we will organize our logistics capabilities in peace as they will fight in war to sustain independent operations in East and West Georgia and to indefinitely sustain resistance to any aggression.

The J4-Logistics Planning Department of the Defence Forces General Staff will be reduced and will focus exclusively on strategic logistics functions as well as developing and publishing doctrines and relevant conceptual documents. The GDF will update supply, transportation, movement, maintenance, and logistics management doctrine, including its readiness reporting requirements, to effectively and efficiently synchronize, coordinate, and execute logistics support within the force. Additionally, within the GDF maintenance and repair levels as well as equipment readiness policies and standards will be defined and adopted.

The Logistics Support Command will be reorganized with a new Materiel Management Center within the headquarters and formation of new Logistics Support Battalions and base support units in both East and West Georgia. The Materiel Management Center is tasked to oversee management of all operational and tactical operations throughout the GDF and is responsible for logistics functions including: item management, total cost of ownership, life cycle management, codification and establishment of a specification library for procurement of supplies and equipment.

The Brigade Support Battalions will include a Logistics Operations Center and will be fully empowered to plan and execute sustainment of their supported brigade.

Development of necessary support and storage facilities in East, West and South Georgia is a high priority that will begin in 2019 and be carried out according to a well-conceived development plan that ensures achievement of the stated goals from the Year of Logistics.

We have used the simulation-supported DIDGORI 2018 to validate our new logistics support concepts and will follow-up in 2019 mobility exercises in East and West Georgia plus a major live and simulation supported exercise that will fully stress the new structures, processes and sustainment capabilities.

As successfully demonstrated during multi-national Nobel Partner 2018, the Georgian Defence Force is capable of executing the Reception, Staging and Onward Movement (RSOM) operations up to battalion-size in support of military training activities, exercises, crisis management operations and NATO-led or other international operations in accordance with NATO standards. This will allow us to complete the NATO SNGP Logistics initiative and focus US bi-lateral support to the areas defined by the Logistics Sustainment Action Plan.

4.5. READINESS REPORTING

Readiness reporting is fundamental to readiness sustainment. This year the unit readiness report lessons from the GDRP will be analyzed and synchronized with published ToE and training doctrine and the improved readiness reporting regulation and will be implemented across the GDF. With the implementation of quarterly readiness briefs to the Chief of Defence Forces, this will provide the chain of command visibility on the state of unit and individual readiness with a capture, identification and analyze to allow focused action on necessary areas of readiness concern.

4.6. LESSONS LEARNED

The GDRP implementation of a lessons learned program has been a success. This year with the on-site support of a US provided lessons learned assistance team we will execute full integration of the Lessons Learned program to capture, analyze and disseminate GDRP as well as GDF lessons and best practices. Efforts will be extended to make full and effective use across the force of the developed lessons learned portal, created in 2018, with universal web-based access and refinement of the Lessons Learned manual.

4.7. INFRASTRUCTURE DEVELOPMENT

2018 saw the finalization of the Review of the Infrastructure Management System in the Ministry of Defence Georgia. The strategic priority for 2019 will be the development of a roadmap/plan for establishing an effective infrastructure management system.

Operational priorities for 2019 comprise infrastructure improvements that promote soldier welfare and contribute to the development of training capabilities. For these ends, it is planned to finish construction of Combined Arms Training Center and to continue the planning and development process of the Basic Combat Training Center (BCT). Additionally, it is planned to finish construction of sustainment facilities, including plans for a new logistics bases in the West and East Georgia and new munitions storage facilities that meet UN Guidelines for safe storage, as well as continued development of necessary infrastructure of Khoni military base and the National Guard.

Importantly, the General Staff will complete elaboration of master plans for all major GDF compounds and long-term infrastructure development plan of at least 5 years that will address the requirements outlined in the master plans. The development and deployment of the infrastructure management program within the IRMS will support this effort.

4.8. PROCUREMENT REFORM

Recognizing that procurement of defence and security material requires special legal procedures, we will take the lead within an inter-ministerial working group along with collaboration with partner nations to address the specific requirements related to this issue and to formulate necessary legislative changes needed to meet our defence procurement requirements.

A working group will be established to assess the present acquisition operating environment to ensure that the correct Acquisition Operating Model is developed to meet the legislative changes.

4.9. MEDICAL DEVELOPMENT

The opening of the new medical clinic at Kutaisi in 2018 has improved medical support capabilities in West Georgia.

All units within the Georgian Defence Forces will be structured with organizational medical capabilities (Role 1 or Aid Stations) and/or with Role 2 Medical Treatment Facilities (MTFs) in the four Brigade Combat Teams that meet the standards outlined in NATO doctrine to provide medical support to maneuver brigades. 2019 funding will be provided to equip two Role 2 MTFs in 2019 and the other two in 2020.

Proper evacuation of casualties is a critical component to medical care and must ensure relevant and continuous care during transit. Procurement of new armored combat ambulances is critical, and a multi-year acquisition strategy will be implemented starting in 2019. With the

rehabilitation of UH-1H helicopters, the General Staff will develop necessary capabilities to ensure a minimal acceptable level of Air MEDEVAC support for the force.

Further development and sustainment of the medical management program will continue by LEPL DELTA and the MoD IT Department will develop a bridge between this system and the IRMS to exchange relevant data and avoid duplicative entries.

The MoD, in cooperation with the Ministry of Internally Displaced Persons from the Occupied Territories, Labor, Health and Social Affairs, will develop a comprehensive professional development program for medical soldiers, NCOs and officers.

5. HEALTHCARE, SOCIAL SUPPORT AND REMUNERATION

During 2019 major attention will be paid to improvement of medical and rehabilitation services provided to the GDF and MoD personnel, their families, veterans, family members of deceased soldiers and civilians, and to the integration and re-socialization process of wounded/injured warriors. Provision of health insurance and health protection related services for MoD military and civilian personnel and their family members will continue along with social support and one-time financial support.

In terms of improving healthcare direction, special attention will be paid to improving medical services provided by the LEPL Giorgi Abramishvili Military Hospital. Financing of the new medical center of Giorgi Abramishvili Military Hospital in Kutaisi will be continued from the budget of the Military Hospital.

We will also focus on pre and post deployment psychological support and rehabilitation provided to military servicemen and their families and implementation of psychological screening for suicide prevention. With the financial support of our American partners, construction and equipment of the Rehabilitation Center at Tserovani with modern medical-rehabilitation technology will continue in 2019.

We will keep on improving terms and conditions of insurance for the military and civilian employees of the MoD. Within the scope of available resources, we will improve social conditions for our soldiers, which will include financial support to the families of wounded and killed in action military personnel. With our efforts, we will maintain increased financial support to the families of deceased soldiers and for the rehabilitation and reintegration programs for wounded soldiers.

Georgia will establish and execute a Family Readiness Policy, regulation and processes focused on defining program scope, establishing areas of responsibility, identifying resource requirements, and identifying priorities.

It should be underlined that the tendency of salary increase process, started in 2016, will be continued in 2019. Salaries will be increased from approximately 100 to 510 GEL. During

2016-2018 remuneration was increased to 1912 military personnel in MoD and Defence Forces and to 362 civilians, in total to 2274 individual. In 2019-2020 remuneration will be increased for additional 7616 military personnel and 1323 contract employees - altogether to 8939 individuals. Overall, throughout 2016-2020 salary increase will effect 11 213 individuals employed in the MoD and Defence Forces.

6. INTERNATIONAL COOPERATION

6.1. INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

NATO – Georgia's top foreign and security policy remains membership of the European and Euro-Atlantic structures which is enshrined in the new constitution. Georgia is successfully implementing an ambitious agenda of defence transformation that contributes to enhanced defence capabilities and interoperability with the Alliance. As a result of an effective implementation of all existing practical cooperation mechanisms with NATO-Georgia has been regarded as the most interoperable aspirant country. In this process, the Substantial NATO-Georgia Package (SNGP) represents one of the major practical tools that contributes to further strengthening defence capabilities and increasing interoperability with the Alliance, helping Georgia advance in its preparations towards the Alliance membership.

Georgia remains committed to contribute to security of the Euro-Atlantic area and beyond as a reliable partner and a future member of NATO. Georgia continues to participate in the NATO Resolute Support Mission (RSM) and in NATO Response Forces (NRF). As an indivisible part of the Black Sea security architecture and Enhanced Opportunities Partner (EOP), Georgia continues exploring opportunities to contribute to NATO's efforts in strengthening stability in the region.

In the framework of NATO-Georgia cooperation, a set of activities will be implemented in 2019, including:

- Elaborating defence part of Annual National Program (ANP) 2019;
- NATO-Georgia Exercise 2019;
- SNGP Conference 2019;
- NATO Military Committee visit;
- NATO Secretary General visit;
- NATO Assessment Team visits;
- Continue work on the Readiness Center Concept.

Substantial NATO-Georgia Package (SNGP) – with the aim to improve Georgia's defence capabilities, increase its resilience, enhance interoperability with NATO and support NATO membership preparation process, Georgia continues full utilization of support provided under the Substantial NATO-Georgia Package. Through the active cooperation with NATO HQ, NATO Allies and Partner Nations, Georgia managed to mobilize 27 Allies and 2 Partner states in support of SNGP implementation. 14 Initiatives defined under the SNGP are in active phase of implementation with substantial support from 21 resident and 20 non-resident NATO and Partner experts.

Defence and Related Security Capacity Building (DCB) Trust Fund represents a very important and valuable instrument, in which through active cooperation with Georgia, NATO Allies and Partners have accumulated over 2.3 mln Euros in support of the SNGP implementation.

Georgia successfully conducted two conferences held in Tbilisi in 2017 and 2018 on the SNGP implementation with the aim to share experience and best practices with NATO Allies and Partners. It should be noted that in relation to NATO Georgia has transformed itself from support consumer to expertise provider. Clear demonstration of Georgia's achievements on the path of transformation was celebrated at 2018 SNGP Conference, during which both Georgia and NATO recognized the SNGP as a role model approach for Defence Capacity Building Initiative efforts. Building upon the experience gained through designing and implementing the SNGP, Georgia with active support from NATO started exporting the expertise to other DCB Initiative recipient nations (Jordan, Moldova, Tunisia and etc.). Georgia plans to share its experience with Iraq and has already shared the expertise with Ukraine under various NATO programs.

In 2019, the MoD will continue sharing expertise with Partner nations and implement obligations and objectives taken under the SNGP, which will further boost the transformation processes of the Georgian Defence Forces and enhance NATO interoperable systems, procedures and practices. This will pave the way towards achievement of Initiative End-States.

European Union – In line with Georgia-EU dynamic relations, the cooperation in the field of security and defence is developing intensively. The Ministry of Defence of Georgia contributes to the effective implementation of the Association Agreement and Association Agenda through successful accomplishment of the undertaken obligations.

The MoD will continue implementation of the commitments undertaken within the scope of the EU-Georgia Association Agreement and 2017-2020 Association Agenda throughout 2019. Much emphasis will be placed on Georgia's participation in the EU-led CSDP missions, cyber security, strategic communications, support to wounded and injured military personnel, gender mainstreaming, defining the modalities of the participation in EU's new initiatives under the scope of CSDP, implementation of EU-Georgia Work Plan in the field of CSDP and on participation in the activities under the Eastern Partnership Panel on Security, CSDP and Civil protection.

EU-Georgia Strategic Security Dialogue represents important bilateral cooperation format. During the 2019 in scope of the format the focus will be made on the new initiatives in the field of security and defence as well as on enhancing strategic communication, countering hybrid threats, developing security sector capabilities and other areas of mutual interest.

Intensive work will be continued throughout 2019 on implementing the four priority directions defined by the MoD under the "Roadmap to the EU" document. The priority directions encompass participation in the EU-led CSDP missions, cyber security, strategic communications and opportunities for engagement in the Permanent Structured Cooperation (PESCO) projects.

In 2019 the MoD will continue implementation of the activities defined under the Eastern Partnership document “20 Deliverables for 2020”.

European Union Monitoring Mission (EUMM) in Georgia - Georgian MoD will continue its active cooperation with the EUMM in the scope of the memorandum of understanding (MoU) and will contribute to its effective functioning.

OSCE - In the scope of the MoU concluded with the OSCE in April 2014 (“Implementation of a Small Arms and Light Weapons (SALW) and a Stockpile of Conventional Ammunition (SCA) Programme”), the demilitarization of expired and obsolete munitions will be continued. Two phases of this program are now complete. In 2019 consultations with the OSCE are planned on the renewal of the MoU as well as on the initiation of the 3rd phase of the demilitarization program. Georgia will continue the annual exchange of information with the OSCE. Within the scope of the “Treaty on Open Skies”, observation flights will be conducted exercising both active and passive quotas defined under the treaty.

UN - Georgia will continue to provide UN with annual information pertaining to the import and export of conventional arms and military expenditures and reports on Protocol II and V of the convention on prohibitions or restrictions on the use of certain conventional weapons, which may be deemed to be excessively injurious or to have indiscriminate effects. Besides, opportunities to deploy Georgian officers for the positions in UN peacekeeping operations and missions, as well as in UN headquarters, will be discussed.

The MoD will continue cooperation within the framework of the **South-Eastern Europe Defence Ministerial (SEDM)** process. Implementation of the core principles of International Humanitarian Law within the GDF will be continued in close partnership with the **International Committee of the Red Cross (ICRC)**. Importantly, we will continue to work with the ICRC for the identification of lost and/or killed individuals during the Russian-Georgian wars of the 1990s and 2008.

6.2. INTERNATIONAL TRAINING

International military training and exercises conducted in Georgia is essential for further development of our combat capabilities and a demonstration of strong support and active cooperation with partner nations. Major exercises such as Noble Partner and Agile Spirit are highly significant. In 2019, the Agile Spirit exercise will cover command and staff component, as well as field exercises involving units on polygons and shooting ranges in the East and West Georgia. The exercise will be conducted on four locations simultaneously. Exercise scenario envisages responses to the threats on land, in sea and air, as well as in cyber space. The exercise also includes mountain training element. In March 2019, Georgia will host second iteration of a simulation-based NATO-Georgia exercise (NATO-GEO EX 2019) where Georgian side will assume even bigger role, as an Officer Directing the Exercise (ODE). Additionally, international exercise “LOGDEV – 2019” will be conducted in 2019. International training in areas such as mountain, maritime, cyber and strategic communications are highly important.

6.3. INTERNATIONAL MISSIONS

Resolute Support Mission - Georgia will continue participation in NATO Resolute Support Mission with existing volume of troops deployed on the ground (870 military servicemen).

European Union Training Mission in Central African Republic - In the scope of the second mandate in the European Union Training Mission in Republic of Central Africa (EUTM RCA), Georgia will continue to support with platoon of 35 military servicemen until September 2020.

European Union Training Mission in Mali - Within the scope of the fourth mandate in the European Union Training Mission in Mali, Georgia will provide one staff officer until May 2020.

NATO Response Forces - Second Infantry Company, that was declared to participate in the NATO Operational Capabilities Concept Evaluation and Feedback Programme (OCC E&F) and the NRF 2019, successfully completed relevant procedures and will be ready to participate in the NRF from 2019.

6.4. BILATERAL AND MULTILATERAL COOPERATION

Currently, the MoD is in bilateral cooperation with 24 partner states (USA, Great Britain, Germany, Lithuania, Latvia, Estonia, Poland, Turkey, Rumania, Bulgaria, France, Italy, Czech, Hungary, Greece, Sweden, Finland, Denmark, Norway, Ukraine, Azerbaijan, Armenia, Canada and Israel).

Areas of cooperation with our partners are driven from the needs and priorities of the defence reforms priorities and needs. During 2019 our focus will be on institutional development and partnership in the fields of education, total defence, cybersecurity, engineering and logistic capability improvements.

Cooperation with our US strategic partner is comprehensive and based on Security Cooperation Framework (2016-2019) signed in 2016, which aims at development of territorial defence capabilities, reforms, enhancement of interoperability with NATO and ability to participate in international missions. The document will be updated in spring of 2019 and become more comprehensive.

The US supported Georgian Defence Readiness Program (GDRP) will be completed in 2021 and will ensure improvement of not only tactical level combat unit (battalion, company) capabilities, but also enhanced unit readiness, and proper manning, training, equipping and retaining units to develop sustainable defence capabilities in the maneuver battalions. Moreover, the GDRP will result in institutionalized readiness systems across the entire GDF.

In 2019, in cooperation with the United States within the framework of Foreign Military Financing, we will make significant progress in development of our new Combat Training Center and tactical equipment modernization.

The MoD continues to develop dynamic cooperation with Germany, France and UK. An inter-ministry military-political dialogue format with Germany has been initiated and work is being carried out to establish a similar mechanism with France. Cooperation with France also entered a new phase to enhance our air defence capabilities. Additionally, in defence and security area we will make emphasis on cultivating Georgia's relations with Germany and France in a trilateral format.

Also, major attention is paid to balanced cooperation with regional countries and development of diverse multilateral formats of partnership. Working and strategic level meetings in the scope of the Azerbaijan-Georgia-Turkey trilateral cooperation format will continue aiming at improvement of regional security.

Since 2016 Georgia has succeeded in efforts carried out to engage Georgia in the Nordic-Baltic format. In 2019, the MoD will enhance its practical cooperation with the above-mentioned format with the major focus on Total Defence.

7. SCIENCE AND DEFENCE INDUSTRY

Scientific research and military industry development provide opportunities for the MoD to develop and modernize its defence systems. Enhancement of LEPL DELTA industrial capacities and development of its infrastructure is important and more efforts will be directed to creation of experimental models to increase future export capabilities. Several important activities include:

- Production of armored vests and helmets;
- Continue further enhancement and development of the Armored Personnel Vehicle Didgori to execute combat and combat support functions, such as: communications, medical, fire-fighting, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance (ISR) and fire support capabilities (mobile mortar);
- Development of the Remote Control Weapon Station, target identification and auto tracking two axis stabilized system;
- Further development of unmanned helicopter platforms and anti-hail missiles;
- Classification, assessment and utilization of overdue or unused ammunition and military materiel; utilization and recycling of explosive substances; experimental research, construction and technological works as well as ensuring and coordinating humanitarian demining activities;
- Working on the elaboration of variety of new modules for armored vehicle "DIDGORI" modular platform;
- Continue working on modernization of artillery systems;
- Continue creation of new production line and infrastructure projects.

8. DEFENCE RESOURCES MANAGEMENT

Total defence implies a high level of interagency cooperation and effective distribution of available resources. Coordinated application of resources will have synergic effect on the entire state.

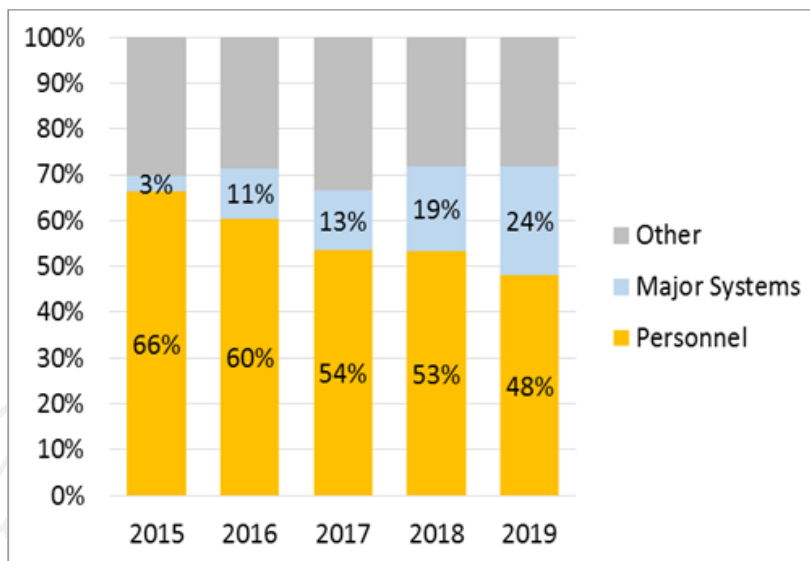

Figure №2 (Ratio in %)

Our structural and organizational reforms have enabled us to decrease our personnel related expenditures from 66% to 48% and reallocate these funds for development of defence capabilities. As a result, armament system procurement costs will increase up to 24% (see figure N2).

In 2019, resource management unit will be enhanced under J5 Strategic Planning Department of the General Staff. In 2019 efforts will be directed towards analyzing GDRP outcomes and elaborating budgetary requirements in order to improve financial analysis model of the requirements.

Improvement of resource management system implies elaboration of specific sub programs, effective resource analysis budgeting and execution of trainings and operations.

The MoD has elaborated and approved an “Armament System Acquisition Strategy 2019-2025” that defines the direction we will take to enhance our defence capabilities during this period. Financial resources for defence purposes will be allocated in accordance with “Armament Systems Acquisition Strategy 2019-2025” and established DPG priorities in line with the NDS requirements.

At the same time, recognizing existing threats and lack of security guarantees there is a need for substantial increase of defence budget to fulfill the myriad tasks to achieve adequate total defence of the nation despite the fact that it reaches 2% margin of country GDP, being in line with NATO requirements.

საქართველოს ტერაქსიონ სეოიოსტრო
MINISTRY OF DEFENCE OF GEORGIA
2019